

ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՅԱՂԹԵՑ ԸՆՏՐԱԿԱՇԱՌՔԸ

Մայիս 12-ին տեղի ունեցան Հայաստանի խորհրդարանական ընտրութիւնները: Ամէն ինչ ընթացաւ նախատեսուածին նման: Իշխանական ուժերը գլխաւորութեամբ Հանրապետական կուսակցութեան, օգտագործելով իրենց տրամադրութեան տակ ունեցած պետական բոլոր լծակները, մեծ գումարներ եւ երկրէն բացակայողներու փոխարէն քուէարկութիւնը, յաջողեցան անգամ մը եւս ժողովուրդը զրկել իր ազատ կամքը արտայայտելու իրաւունքէն:

Ո՞վ պիտի ուզէր ամմասն մնալ ազատ, արդար եւ թափանցիկ ընտրութիւններէն...

Այս ընտրութիւններուն գլխաւոր յաղթողը հանդիսացաւ ընտրական կաշառքը, որ կը բաժնուէր ոչ միայն նախընտրական շրջանին, այլ նաեւ բուն ընտրութեան օրը: Աղքատութեան եզրին հասցնելէ ետք ժողովուրդի մեծ մասը, նոյնինքն ժողովուրդէն գողցուած գումարներու մէկ մասը ընտրակաշառքի ձեւով ետ վերադարձուեցաւ, առնուազն հինգ տարի եւս մնալու համար աթոռի վրայ:

Յայտարարուած արդիւնքներու հիման վրայ Հանրապետականը դարձաւ բացարձակ մեծամասնութիւն ու երկրի միահեծան տէրը: Իշխանական միւս երկու կուսակցութիւններուն՝ Բարգաւաճ Հայաստանին եւ ՀՅԴ-ին կը մնայ համակերպիլ, չկորսնցնելու

համար իրենց տրուած լծակները: Նորընտիր Ազգային Ժողովին ներս ընդդիմութիւնը կը դադրի գոյութիւն ունենալէ: Նախկին խորհրդարանէն ներս եթէ կային առնուազն 40 ընդդիմադիր նկատուող պատգամաւորներ, այս

անգամ այդ թիւը կէսով մը պակաս է: Բաֆֆի Յովհաննէսեանի «Ժառանգութիւն» կուսակցութիւնը իր 6-7 պատգամաւորներով եւ «Օրինաց Երկիրը» իր 10 պատգամաւորներով, դժուար թէ կարողանան հաւասարակշռութիւն մտցնել խորհրդարանական կեանքէն ներս: Հայաստանի օրէնսդիր մարմինը կարելի է նմանցնել միապետական երկիրներու խորհրդարաններուն, ուր իշխանական կուսակցութիւնները կը գրաւեն աթոռներու 90 տոկոսէն աւելին:

Այս բոլորով հանդերձ, իշխանութիւնները յաջողեցան միջազգային դիտորդներէն խլել դրական գնահատական: Ընտրակեղծիքներու կիրառման մէջ մասնագիտացած Հայաստանի դեկավարները, կարողացան համատարած կաշառքն ու երկրէն հեռացածներու անուսով քուէարկութիւնը վարպետօրէն թաքցնել դիտորդներու բարեացակամ աչքերէն:

ԿԸՅ-Ն ՎԱԻԵՐԱՅՈՒՅ ԸԱՄԱՄԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ

Հայաստանի Կենտրոնական Ընտրական Յանձնաժողովը (ԿԸՅ) Մայիս 13-ին վաւերացուց Ազգային ժողովի համամասնական ընտրութիւններու նախնական արդիւնքները: Արձանագրութիւնը մերժեցին ստորագրել ԿԸՅ-ի անդամ «Ազգային Միաբանութեան», «Արդարութիւն» դաշինքի եւ «Օրինաց Երկիր» կուսակցութեան ներկայացուցիչները: «Արդարութիւն» դաշինքի ներկայացուցիչ Ֆելիքս Խաչատրեան յայտարարեց, թէ այս ընտրութիւններով «հերթական մահացու հարուածը հասցուեցաւ ժողովրդավարութեանը»: Իսկ «Օրինաց Երկիր» կուսակցութեան ներկայացուցիչ Սոնա Սարգսեան ըսաւ, որ կը հրաժարի արձանագրութիւնը ստորագրելէ, քանի որ «Օրինաց Երկիր»-ը մտադիր է քուէարկութեան արդիւնքները բողոքարկել Սահմանադրական Դատարանի մօտ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԴԻՏՈՐԴՆԵՐՈՒ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԻՆ ՄԷՋ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԱԾ ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԸ ԶԵՆ ՀԱՍԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՐ ԻՐԱՐ

Հայաստանի խորհրդարանական ընտրութիւններուն հետեւող ԵԱՀԿ-ի դիտորդական խումբը հրապարակելով իր նախնական գեղոցը եկաւ յայտարարելու թէ, Մայիս 12-ի ընտրութիւնները բարելաւում ցուցաբերեցին եւ մեծ մասամբ տեղի ունեցան ժողովրդավարական ընտրութիւններու կազմակերպման համար ԵԱՀԿ-ի եւ Եւրախորհուրդի առջեւ Հայաստանի ստանձնած պարտաւորութիւններու եւ այլ միջազգային չափանիշներու համաձայն: Միջազգային դիտորդներու տեղեկագիրի նախաբանին մէջ տրուած այս դրական գնահատականէն ետք, տեղեկագիրի մնացեալ էջերը լեցուն են նախընտրական, ընտրական եւ քուէներու հաշուարկման ընթացքին արձանագրուած բազմաթիւ խախտումներու օրինակներով: Այսպիսով, կարելի է ըսել թէ նախաբանն ու տեղեկագիրը չեն համապատասխանէր իրար: Ստորեւ՝ տեղեկագրի մէջ տեղ գտած ընտրական թերութիւններէն օրինակներ, որոնք արեւելահայերէնի թարգմանուած են անգլ-

լերէն բնագիրէն: -Հայաստանի իշխանութիւնները եւ ընտրական գործընթացում ներգրաւուած այլ դերակատարներ քայլեր ձեռնարկեցին նախկինում եղած թերութիւնները հասցեագրելու նպատակով, սակայն ի վիճակի չեղան լիարժէք կերպով հետեւողական լինել իրենց կողմից յայտնած մտադրութեանը. այն է՝ անցկացնել ընտրութիւնները միջազգային չափանիշներին համապատասխան, եւ որոշ հարցեր չհասցեագրուած են մնում: -Ընտրութիւնների շուրջ կանոնակարգող իրաւական դաշտում բացեր են պահպանուած: -Ընտրական գործընթացի կարելու կողմերը, ինչպիսիք են վաղաժամ քարոզչութիւնը եւ հնարաւոր ընտրակաշառքները, հասցեագրող առկա կանոնակարգերը չեն իրագործուած: -Բոլոր մակարդակներում քաղաքական եւ գործարար շահերի միահիւստումը մտահոգիչ է, յատկապէս քարոզչական միջոցների թափանցիկութեանը եւ յայտարարագրմանը վերաբերող համեմա-

տաբար թույլ դրոյթների եւ իրագործման համատեքստում: -Ընտրական գործընթացը կարգաւորելու եւ անկանոնութիւններն ուղղելու կանոնակարգող մեխանիզմները հիմնականում կրաւորական էին: Հանրութեան կողմից ի յայտ բերուած մտահոգութիւններին, ընդհանուր առմամբ, ընթացք չի տրուել պաշտօնական բողոքների բացակայութեան պատճառով: -Բողոքների եւ բողոքարկման գործընթացները բացայայտեց իրաւական դաշտում առկայ անհամապատասխանութիւնները եւ հակասական տարրերը: -Ընտրատարածքային Ընտրական Յանձնաժողովի (ԸԸՅ) դեկավար եւեակներում (նախագահ, նախագահի տեղակալ եւ քարտուղար) գերակշռում էին Հանրապետական կուսակցութեան, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան ներկայացուցիչները եւ նախագահի կողմից նշանակուած անձինք, որը հարցականի տակ է դնում հաւասար

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ո՞Վ ՊԵՏՔ ՈՒՆԻ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՂԻՆԱՆ

Տակաւին տասնամեակ մը առաջ, բոլորին ծանօթ արտայայտութիւն մը գոյութիւն ունէր, ըստ որում. «Եթէ Ամերիկան փոքրտար, աշխարհ հարբուխէ կը վարակուէր»: Այս կը նշանակէր Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու գրաւած կարեւոր տեղը եւ դերը, միջազգային թատերաբեմի վրայ: Վերջին շեշտը արտայայտութիւնը ընդհանրապէս կը վերաբերէր Ամերիկայի ունեցած տնտեսական ազդեցութեան, որ աշխարհի տնտեսութեան 28 առ հարիւրը կը կազմէ, եւ 2000-2006 տարիներու համար, շուրջ մէկ հինգերորդը: Ներկայիս, Հոնկ-Քոնկէն մինչեւ Գերմանիա, կը շարունակեն արձանագրել տնտեսական աճ մը, հակառակ Ամերիկայի յարաբերաբար տկար տոլարի եւ տկար տնտեսութեան: Ժամանակին կ'ըսուէր նաեւ որ «Ամերիկայի տնտեսութիւնը նեցուկ կը կանգնէր աշխարհի տնտեսութեան»: Ներկայիս հակառակը կը պատահի:

Շրջան մը առաջ, տիրապետող ճարտարագետական երկիրներ՝ Ամերիկա, Ճափոն եւ Արեւմտեան Եւրոպա, նոյն գերակշիռ ազդեցութիւնը չունին: Նոր երկիրներ կը յայտնուին, որոնց շարքին առաջիններէն են Չինաստանը, Հնդկաստանը եւ Հարաւային Քորիան: Արժանթինան եւ Ռուսաստանը մօտ ատենէն կը միանան այս վերջիններուն, կազմելու համար շուրջ 10 առաւել գորաւոր տնտեսութիւններ ունեցող: Ըստ համաշխարհային դրամատան տուեալներու, զարգացող, այսինքն Յրդ աշխարհի պատկանող երկիրներու մասնակցութիւնը միջազգային տնտեսութեան 39 առ հարիւրէն բարձրացած է 49 առ հարիւրի, 1990էն ստիւն:

Ամերիկայի տնտեսական տկարութենէն առաւելաբար պիտի վնասուին Գանատայի եւ Մեքսիքայի տնտեսութիւնները, եւ ապա, ամբողջ աշխարհ, նայած թէ որքան պիտի նուազի ամերիկեան ազդեցութիւնը: Նկատի առնելով միայն Չինաստանի պարագան, ասիական երկիրներու արտադրութիւնները, Ամերիկայէն աւելի Չինաստանին կ'արտածուին:

ՈՐՈՆՔ ԵՆ ԳԼԽԱՒՈՐ ԱԶԴԱԿՆԵՐԸ

1) Ամերիկայի պարագային, երկու երեւոյթներ առաւելաբար աչքի կը զարնեն.-

ա. Ամերիկան մեծ ախորժակ ունի ներածելու եւ այս եղած է համաշխարհային տնտեսական աճման գլխաւոր պատճառը: Երբ տոլարի տկարացման պատճառաւ ամերիկեան ներածումները դժուարութեան կամ նուազման կ'ենթարկուին, միջազգային տնտեսութիւնը անպայման կը տուժէ:

բ. Ներքին ճակատի վրայ, տնային կառուցումներու դանդաղութիւնը պիտի ազդէ թէ Ամերիկայի տնտեսութեան եւ թէ արտասահմանի: Նաեւ տկարացած է ինքնաշարժի առուծախը: Մասնագէտներու կարծիքով, հարցը հոն է որ տնային կառուցման պակսիւր միայն մասնակի երեւոյթ է թէ առնչուած է ընդհանուր ամերիկեան տնտեսութեան: Առ այժմ, առաւելաբար այն տպաւորութիւնը կայ որ եղածը տնտեսութեան մասնակի դժուարութիւն գոյութիւն ունի:

2. Ասիա - այս շրջանի երկիրներու մէջ, կամաց կամաց կը զարգանայ միջին դասակարգ մը, որ շատ աւելի նուազ կը դարձնէ Ամերիկեան եղած արտածումները: Այսօր՝ արտածումները 16.5 առ հարիւրը կը կազմեն, մինչ շրջան մը առաջ, 1993 թուականին, այդ համեմատութիւնը կը կազմէր 25.5 տոկոսը: Սակայն կան տակաւին երկիրներ, Սինկափուր, Մալզիա, եւ նոյնիսկ Ճափոն, որոնք կրնան վնասուիլ ամերիկեան տկարութենէն: Միւս կողմէ, Չինաստանն է որ երթալով կը բարձրացնէ իր սպառողական կարողութիւնը: Նոյնիսկ, Ամերիկայի հետ մրցակցութեան տրամադրութիւն մը ունի Չինաստան, եւ այս իր անդրադարձը կ'ունենայ միջազգային գետնի վրայ: Մէկ օրինակ միայն - պենզինի գինի արտադրող աճը մասամբ մը կը վերագրուի Չինաստանի ինքնաշարժին ճարտարարուեստին: Յստակ է որ այս մարզին մէջ, փոփոխութիւն սպասելը կամ ակնկալելը սխալ պիտի ըլլայ:

3. Եւրոպա - առաւելաբար հոս է որ ամերիկեան տոլարի տկարութիւնը երեւելի է: Եւրոպական դրամը «եուրո»ն շուրջ 10 առ հարիւր յաւելում կրեց տոլարի վրայ եւ այս անխուսափելիօրէն կ'անդրադառնայ եւրոպական արտածումներու վրայ: Մասնաւորաբար Գերմանիոյ պարագային, այս աճը ազդեց ներքին սպառումներու վրայ: Նոյնիսկ, անգործութեան թիւը վերջերս 100,000 թիւով պակսեցաւ, թէեւ տոկոսը տակաւին

կը մնայ բաւականին բարձր՝ 9.6 առ հարիւր: Այս պատկերին առջեւ, արդեօք Գերմանիան կրնայ առաջնային դեր վերցնել, Ամերիկայի հետ բաղդատած: Ամէն պարագայի, Եւրոպայի տնտեսական աճը անհաւասար նկարագիր մը ունի, մասնաւորաբար Իտալիոյ եւ Ֆրանսայի տնտեսութեանց վերաբերեալ: Նաեւ Ռուսաստանը, շնորհիւ իր քարիւղային եւ այլ բնական հարստութեանց, երթալով առաւելի տեղ կը գրաւէ յատկապէս Եւրոպական շրջանէն ներս:

Առաւելաբար տնտեսական այս կացութիւնը ամփոփելով, կարելի է ըսել որ աշխարհի տնտեսութիւնը կ'ենթարկուի շրջանային լուրջ փոփոխութեան, տկարացման ենթարկելով ամերիկեան տնտեսութիւնը: Ամէն պարագայի, Ամերիկան տակաւին կը մնայ գլխաւոր դերակատար մը, իր գորաւոր տնտեսութեան պատճառաւ:

Ի՞ՆՉ Է ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳԵՏՆԻ ՎՐԱՅ

Եթէ որոշ տկարացում կը նշմարուի Ամերիկայի համաշխարհային ազդեցութեան մէջ, առաւելաբար տոլարի յարաբերական նուազեցման պատճառաւ, միւս կողմէ սակայն, վերջին տարիներուն որոշապէս զգալի դարձաւ Ամերիկայի տկարացումը քաղաքական մարզէն ներս: Այս տկարացման պատճառները բազմաթիւ են, ոմանք հոգեբանական, ուրիշներ պատերազմական, եւ նաեւ ինչպէս նշուեցաւ տնտեսական:

1. ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐ

Բաւականին բարդ եւ խորունկ են ասոնք: Ամերիկան տակաւին յարաբերաբար երիտասարդ երկիր մըն է երբ գինք բաղդատենք յատկապէս Եւրոպայի հին երկիրներու հետ, Անգլիա, Ֆրանսա, Գերմանիա, Ռուսաստան, եւ այլն: Այս երկիրները, յատկապէս 18, 19 եւ 120րդ դարերուն եղած են քաղաքականօրէն հաստատուած եւ տնտեսապէս գորաւոր երկիրներ: Մանաւանդ հանդիսացած են զաղութարարական երկիրներ, աշխարհի գանազան շրջաններէն ներս, մինչեւ առաջին եւ երկրորդ համաշխարհային պատերազմները, ինչպէս նաեւ Խորհրդային Միութեան ստեղծումը 20րդ դարու ընթացքին: Այս երկիրներու տկարացումով, զաղութարարութեան պարտութեամբ, եւ յատկապէս Խորհրդային Միութեան փլուզումով, Ամերիկան մնաց

առանձին, եւ միակ գերգոր ոյժը: Խ. Միութեան ներկայութեան, Ամերիկա պարտաւոր կը զգար նկատի առնելու միւս գերգոր պետութեան տեսակէտն ու տրամադրութիւնը, երբեմն հակադրուելով, երբեմն ալ գործակցելով: Եւրոպայի երկիրներու տկարացումով, եւ Խ. Միութեան փլուզումով, Ամերիկեան ազդեցութիւնը դարձաւ գերակշիռ: Միաբեւեռ աշխարհի մը մէջ, Ամերիկան ինքզինք պարտադրելու հոգեբանական վիճակի մը մէջ գտաւ: Դժբախտութիւնը հոն էր որ այս պարտադրութիւնը Ամերիկան առաւելաբար զինուորական ուժով պայմանաւորեց, անտեսելով բազմաթիւ տեսակի զգայութիւններ - մշակութային, կրօնական, հոգեբանական, շրջանային պատմական եւ այլն: Ամերիկայի այսօրուայ դժուարութիւնները մեծ մասամբ հոգեբանական դրդապատճառներ ունին, որոնք կը դրսեւորուին այլ մարզերու մէջ: Աշխարհի միակ գերգոր տէրութեան իր նոր հանգամանքը, Ամերիկան մղեց աշխարհակալական ախորժակներու, որոնք դժբախտաբար արտայայտուեցան ազատութեան, տեմոքրասիայի, մարդկային իրաւունքներու եւ նման բարոյական սկզբունքներու քողին տակ: Եթէ զաղութարար երկիրներու, յատկապէս Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ պարագաներուն, տիրակալական շրջանը վերջ գտաւ ենթակայ ժողովուրդներու անկախութեան ստացումով, երբեմն պաշարի, երբեմն ալ խաղաղ պայմաններու տակ, անդին Ամերիկայի պարագային, անոր համաշխարհային ներկայութեան, որուն շարժառիթը որոշապէս տնտեսական եւ երբեմն ալ քաղաքակրթական էր, դէժ հակադրութիւնը ստացաւ առաւելաբար կրօնական գունաւորում մը, որ կը միտէր եւ տակաւին ալ կը միտի ամերիկեան ազդեցութեան վերացման, ոչ-քրիստոնէայ շրջաններէն ներս: Յստակ էր որ Ամերիկան իր զինուորական ուժի միջոցաւ, տնտեսական լուրջ ախորժակներ ունէր, մանաւանդ գործակցութիւն հաստատելով այնպիսի ըժփմներու հետ որոնք, իրենք մերժուած են սեփական ժողովուրդի կողմէ: Այս բոլորը Ամերիկան առաջնորդեցին միջազգային ահաբեկչութեան մթնոլորտի մը մէջ, յանգելով իր քաղաքական տկարութեան աշխարհի մէջ: Իրաքը եւ Աֆղանիստանը նմոյշներ են ամերիկեան ազդեցութեան տկարացման:

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՀԵԼԻ ԱՂԲԻՒՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

ABA
A.B.A. INSURANCE SERVICES

Blue Shield of California
Authorized Agent

1975-2005
30th
ANNIVERSARY

E-mail: BMaronian@AOL.com

ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆՌԱԺԵՇՏ Է

ԵՐԲԵՔ ՈՒՇ ԶԷ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ՁԵՐ ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՊԵՏՐՈՍ ԵՒ ՍԻԱՍԱՆԹՈ ՄԱՐՈՆԵԱՆ

818 500-9585 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205

ONE EIGHT HUNDRED FOUR "HAI-TAD"

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄԸ ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԷՋ

Մեծ Եղեռնի 92-րդ տարելիցի ոգեկոչման ձեռնարկները նախապատրաստելու համար, անցնող ֆետրուարին, կեանքի կոչուեցաւ հայկական երեք դասական կուսակցութիւններու՝ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան, Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան եւ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան տեղւոյս ղեկավար մարմիններու ներկայացուցիչներէն բաղկացած Հայկական Յեղասպանութեան Ոգեկոչման Կիպրոսի Յանձնախումբը:

մասնաւորաբար հայրենի հողի սահմակեցուցիչ կորուստները: Յեղասպանութենէն 92 տարիներ ետք, թրքական իշխանութիւնները ոչ միայն կը շարունակեն ուրանալ, այլ կը խեղաթիւրեն պատմական բացայայտ իրողութիւնները: Հետեւաբար, հայկական քաղաքական երեք կուսակցութիւնները, խորապէս համոզուած որ Հայկական Դատի հետապնդման կապակցութեամբ ոչ մէկ տարբերութիւն գոյութիւն ունի իրենց միջեւ, վերանորոգած են իրենց ուխտը՝ մի-

Հայկական երեք կուսակցութիւններու միացեալ ծաղկեպսակի գետեղումը

իբրեւ արդիւնք յաճախակի հանդիպումներու, քննարկումներու եւ հետեւողական ճիգերու, ծրագրուեցան եւ իրականացուեցան Ապրիլեան Ոգեկոչման հետեւեալ ձեռնարկները:

Երկուշաբթի, 23 Ապրիլ
Նիկոսիոյ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ բակին մէջ գտնուող Մեծ Եղեռնի Յուշակոթողին շուրջ, երեկոյան ժամը 8-էն սկսեալ, տեղի ունեցաւ տարիներէ ի վեր աւանդական դարձած Ապրիլեան Հսկումը, վառ մոմեր բռնած հոծ բազմութեան մը մասնակցութեամբ: Հոգեհանգստեան Պաշտօնին յաջորդեց Կաթողիկոսական Փոխանորդ Գերշ. Տ. Վարուժան Արք. Հերկելեանի խօսքը: Սրբազան Հայկական Յեղասպանութեան, մեր ժողովուրդին կրած ահաւոր տառապանքին եւ հերոսական վերապրումին, շեշտեց անհրաժեշտութիւնը հետապնդելու Հայ Դատը, մինչեւ անոր վերջնական եւ արդար լուծումը՝ համազգային միասնական ճիգերով եւ յատկապէս երիտասարդ սերունդին գործօն մասնակցութեամբ:

Հանդիսավար Տիկ. Լենա Փոշոյլեան ապա ասմունքելու հրաւիրեց Տիկ. Մարիանա Քէշիշեանը, որ խոր պարուժով մեկնաբանեց Յովհաննէս Շիրազի «Հայոց Տանթէական» էն յուզականութեամբ յագեցած հատուած մը:

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան, Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան եւ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան Կիպրոսի միաւորներու միացեալ պատգամը փոխանցեց Արթուր Դաւիթեան: Ամփոփ գիծերու մէջ ներկայացնելէ ետք Հայկական Յեղասպանութեան կանխամտածուած եւ ծրագրուած ըլլալու փաստերը, պատգամաբերը նշեց հայ ժողովուրդի կեանքի, ինչքի, նիւթական եւ ոգեղէն հարստութեանց, բաց

ասնական ուժերով եւ հետեւողական աշխատանքով, միշտ բարձր պահելու ազգային պահանջատիրութեան դրօշը, մինչեւ մեր սրբազան Դատի վերջնական եւ արդար լուծումը:

Այնուհետեւ, խորհրդաւոր մթնոլորտի մէջ, բոլոր ներկաները միասնաբար երգեցին «Կիլիկիա», «Զարթիր Լաօ» եւ «Սարդարապատ» երգերը, իբրեւ հայրենաբաղձութեան արտայայտութիւն, իբրեւ ցեղային աւանդ եւ իբրեւ վերապրումի հաւաքական վճռականութիւն:

Հայկական երեք կուսակցութիւններու միացեալ ծաղկեպսակի գետեղումին յաջորդեց այլ ծաղկեպսակներու եւ ծաղիկներու երկիւղածութեամբ տեղադրումը, Մեծ Եղեռնի նահատակներու յուշակոթողին առջեւ:

Երեքշաբթի, 24 Ապրիլ
Նիկոսիոյ կեդրոնական եւ բազմամարդ փողոցներու վրայ, կէսօրէ ետք ժամը 4-էն սկսեալ, կանոնաւոր լրջութեամբ, տեղի ունեցաւ Հայկական Յեղասպանութեան էութիւնը բացատրող եւ անոր պաշտօնական ճանաչումը պահանջող երկլեզու թուղթիկներու ցրումը:

Աւելի քան յիսուն հայ պարման-պարմանուհիներ եւ երիտասարդ-երիտասարդուհիներ, խոր հաւատքով եւ գովելի կարգապահութեամբ, տարածեցին շուրջ չորս հազար թուղթիկ, յունարէն եւ անգլերէն բովանդակութեամբ: Կիպրահայ երիտասարդ սերունդի հոն հաւաքուած բոլոր ներկայացուցիչները անխտիր հագած էին Հայկական Յեղասպանութեան ճանաչումը պահանջող վերտառութեամբ սեւ շապիկներ, որոնք յատկապէս պատրաստուած էին այս առիթով:

Չորեքշաբթի, 25 Ապրիլ
Նիկոսիոյ պետական հիւանդանոցի արեան պաշարի բաժանմունքէն, յատուկ կարգադրութեամբ ժամանած մասնագէտներ, անհրա-

ժեշտ բոլոր սարքաւորումներով եւ մահճակալներով, տեղ գրաւած էին Նիկոսիոյ Նարեկ Հայկական Վարժարանի նախասրահին մէջ, յետ-միջօրէի ժամը 3-6:

Կամաւոր կերպով արեան տուչութեան մասնակցեցան գաղութի երկու անդամներ: Այս արարքով անոնք անգամ մը եւս հաստատած եղան թէ ոչ միայն ձախողած էր հայ ազգը բնաջնջելու թրքական զազանային ծրագիրը, այլ՝ վերապրող հայեր, արիւն նուիրաբերելով, կը նպաստէին իրենց համաերկրացիներու առողջութեան:

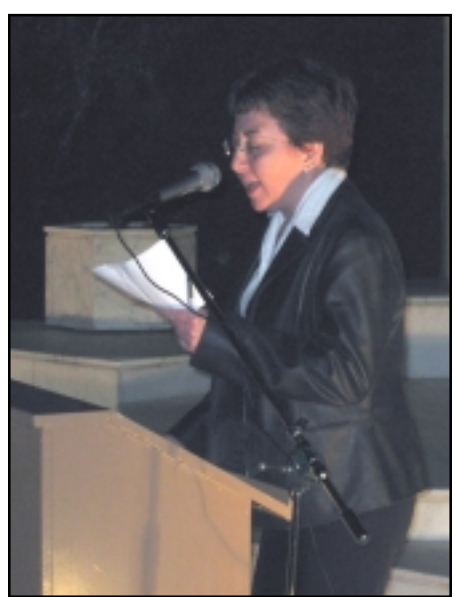
Քաղաքական Հանդիսութիւն Նիկոսիոյ Ինթերնէյշնըլ Քոնֆէրընս Սենթրի մայր դահլիճին մէջ, երեկոյան ժամը 8-էն սկսեալ տեղի ունեցաւ աննախընթաց քաղաքական կշռոյթ ունեցող եզրափակիչ հանդիսութիւնը:

Միջոցառումին ներկայ էին Կիպրոսի խորհրդարանի հեղինակաւոր անդամներ, կիպրոսի կուսակցութիւններու գերագոյն ղեկավարներ, մեծ պետութիւններու ղեկավարներ եւ հիւպատոսներ, քաղաքապետներ, ինչպէս նաեւ կարեւորագոյն թերթերու, պատկերասփիւռի եւ ձայնասփիւռի կայաններու յայտնի ներկայացուցիչներ:

Հանդիսավար Տոքթ. Անդրանիկ Աշճեան, ամփոփ այլ բովանդակալից իր բացման խօսքի աւարտին, Հայկական Յեղասպանութեան Ոգեկոչման Կիպրոսի Յանձնախումբին անունով շնորհակալութիւն յայտնեց Կիպրոսի խորհրդարանի նախագահ Տիմիթրիս Խրիստոփիասին, որուն բարձր հովանաւորութիւնը կը վալելէր հանդիսութիւնը, եւ Յունաստանի խորհրդարանի նախկին նախագահ եւ այժմու երեսփոխան Ափոսթոլոս Քաթամանիսին, որ սիրելի ընդունած էր Յանձնախումբին հրաւերը, իբրեւ օրուան գլխաւոր բանախօս:

Յաւուր պատշաճի, կուռ ելոյթով մը հանդէս եկաւ Կիպրահայ Համայնքի Պետական Ներկայացուցիչ Վարդէս Մահտեսեան: Ան մասնաւորաբար ընդգծեց հայ ժողովուրդի միասնական եւ անբեկանելի վճռականութիւնը անդուլ կերպով շարունակելու Հայ Դատի հետապնդումը, ի հեճուկս թրքական իշխանութիւններու ուրացման համատարած քաղաքականութեան:

Ապա, որոտընդոստ ծափերու տակ բեմ բարձրացաւ Ափոսթոլոս Քաթամանիս: Տեղին է յիշատակել թէ 1996-ին, երբ Յունաստանի խորհրդարանը միաձայնութեամբ որդեգրեց Հայկական Յեղասպանութեան ճանաչման բանաձեւը,

Հանդիսավար Տիկ. Լենա Փոշոյլեան

յոյն քաղաքագէտը կը պաշտօնավարէր ոչ միայն իբրեւ խորհրդարանի նախագահ, այլ՝ եղած էր գլխաւորողը եւ մղիչ ուժը քաղաքական այդ նախաձեռնութեան:

Ափոսթոլոս Քաթամանիս, անդրադառնալէ ետք Հայկական Յեղասպանութեան ահազնութեան, իբրեւ համայն մարդկութեան դէմ գործուած կանխամտածուած ոճիր, խստորէն դատապարտեց անոր ուրացումը թրքական իշխանութիւններու կողմէ, բաց նաեւ բողոքարկեց այն տխուր իրողութեան դէմ, թէ որոշ պետութիւններ տակաւին կը զլանան պաշտօնապէս ճանաչալ Յեղասպանութիւնը եւ Հայկական Իրաւունքները:

Իբրեւ փորձառու քաղաքական մեկնաբան, օրուան բանախօսը հմտօրէն լուսարձակի տակ առաւ այն իրողութիւնը թէ միջազգային հասարակութիւնը, Հայկական Յեղասպանութեան ճանաչումը չպարտադրելով Թուրքիոյ վրայ, առիթ կ'ընծայէ որ թրքական իշխանութիւնները, ամբարտաւան կերպով, շարունակեն գործել այլ անարդարութիւններ մարդկային իրաւունքներու դէմ: Կիպրոսի աշխարհագրական տարածքին կարեւոր մէկ մասին շարունակուող բռնազրաւումը, կիպրական տագնապի լուծման անհարկի յապաղումը, թրքաբնակ քիւրտ ժողովուրդի տարրական իրաւունքներու ոտնակոխումը եւ ակնյայտ այլ զանցառումներ, հետեւանքն են այն ցաւալի իրողութեան, որ Միջազգային Հասարակութեան կողմէ հաշուետուութեան չէ ենթարկուած եւ անպատիժ մնացած է թրքական պետութիւնը, եզրակացուց Պրն. Քաթամանիս:

Հանդիսավարը ընդգծեց թէ

Շաք. Էջ 18

CHIROPRACTIC - MASSAGE - WEIGHT LOSS - WELLNESS

Chiropractic Health Center

Eliminate Pain Naturally
without drugs. without surgery

Effective Treatment For:	Rehabilitation Services:
<ul style="list-style-type: none"> • Low back pain • Sciatica • Hip and Knee Pain • Headaches • Carpal tunnel • Neck pain • Arthritis 	<ul style="list-style-type: none"> • Sports Injuries • Auto accidents • Post surgical rehabilitation
	Wellness programs:
	<ul style="list-style-type: none"> • Weight Loss • Nutritional counseling • Lifestyle counseling • Stress relief • Stress management

Tsolag J. Kazandjian
Doctor of Chiropractic

CALL TODAY: 626.821.9544
Most Insurance plans accepted Same Day Appointments available
623 West Duarte Road Suite 5, Arcadia, CA 91007

Massis Weekly

Volume 27, No. 17

Saturday, MAY 19, 2007

Armenia's Tense Parliamentary Elections Bribes And Fraudulent Official Vote Counts Win The Elections

Voting in Armenia's tense parliamentary elections ended on Saturday evening amid reports of massive vote buying by the three pro-government parties.

Preliminary official results of last Saturday's legislative elections gave a landslide victory to the governing Republican Party of Armenia (HHK) and showed only two opposition parties Orinats Yerkir and Zharangutyun winning a handful of seats in parliament.

With all ballots cast counted and tabulated by Sunday evening, the Central Election Commission (CEC) said the HHK won 33.8 percent of the vote. The Prosperous Armenia Party (BHK) of businessman Gagik Tsarukian came in a distant second with 15.1 percent, followed by the Armenian Revolutionary Federation (Dashnaksutyun) which had 13.1 percent. All three parties are loyal to Robert Kocharian.

Throughout the day proxies of opposition parties, and non-governmental organizations monitoring the elections reported numerous instances of busloads of people transported to polling stations across the country by

"We are convinced that there were falsifications in many polling stations," the former parliament speaker said. In particular, he echoed opposition allegations of unprecedented vote buying by the Republican Party of (HHK) and other pro-government forces.

Baghdasarian said Orinats Yerkir will demand that the Constitutional Court "revise" and, if necessary, invalidate the official vote results. He urged other opposition parties to assist in the lawsuit by providing more concrete evidence of fraud.

"Many parties now say that the elections were fraudulent," he told a news conference. "We are now your microphone. Gives us [evidence of fraud] so we can submit it to the court."

Zharangutyun, the other opposition party that won parliament seats, has already announced its intention to do so. Its leader Raffi Hovannisian has accused the authorities of stealing two-thirds of votes cast for the party.

Hovannisian claimed that Zharangutyun polled three times more

Voters bused to a polling station in Yerevan

least one of Armenia's 41 electoral districts covering much of the central Aragatsotn region. The party's candidate in the district, Razmik Terterian, found suspicious extremely high voter turnout registered in many local villages.

In one of them, Tutujur, turnout was as high as 100 percent, with virtually all of the 211 ballots cast for the HHK and the Armenian Revolutionary Federation (Dashnaksutyun), according to the village election commission. A recount conducted by the higher district commission found that quite a few of those ballots were in fact marked for opposition parties which official results showed getting no votes at all. Several other opposition parties had ballots cast for them wrongly invali-

dated.

It also turned out that village officials failed to submit registration lists, which citizens have to sign before voting, to the district election commission, something which is required by Armenia's Election Code. This fact led the commission member representing Orinats Yerkir, Seyran Abgarian, to demand that the election held in Tutujur be annulled.

The commission chairman, Harutjun Ohanian, rejected the demand, insisting that the document in question did not disappear. "Please do not impede my work," he angrily said when pressed by Abgarian. "You're not smarter than me to tell me what to do."

Continued on page 2

Armenian voters line out to cast their ballots

members of the two main pro-establishment parties. RFE/RL correspondents witnessed two such instances in Yerevan.

Vote bribes were being distributed on a terrible scale with reports about widespread vote buying.

According to some informations, the Prosperous Armenia Party was handing out 25,000-dram bribes in some places, while the Republican Party was handing out 15,000 drams (\$42) all over the country.

Opposition Parties Reject Official Results

On Wednesday Orinats Yerkir Party Leader Artur Baghdasarian accused the authorities of rigging the elections and said his party will challenge their official results in the Constitutional Court.

votes than were shown in the CEC's preliminary vote tally. "We saw those 250,000 votes [cast for Zharangutyun] shrink to 80,000 through a miscounting and invalidation of ballots," he said.

"When European observers speak of progress [in the conduct of Armenian elections,] they probably mean that 250,000 was not turned into 25,000," he added sarcastically in reference to their positive assessment of the vote.

In Baghdasarian's words, Orinats Yerkir will also be seeking a nationwide recount of ballots, something which the CEC has refused to do.

Recounts Show Instances of Votes Falsification

Orinats Yerkir did manage to force on Wednesday a vote recount in at

Deutsche & Dresdner Bank, Defendants In Armenian Genocide-Related Case, Refuse To Meet Armenian-American Attorneys While In Germany

BERLIN-- Three Armenian-American attorneys, Brian S. Kabateck, Mark J. Geragos and Vartkes Yeghiayan, were in Berlin, Germany seeking to meet with officials from Deutsche Bank and Dresdner Bank over lawsuits stemming from the 1915 Armenian Genocide in what is now Turkey. So far, the banks refused to meet. The attorneys filed a lawsuit last year against Deutsche and Dresdner Banks charging the two banks held Armenian families' money and assets that had been deposited in their banks before 1915 and retained assets looted by the Turkish government. (Varoujan Deirmenjjan, et. al. v. Deutsche Bank, A.G., Dresdner Bank, A.G., et. al., January 13, 2006, Los Angeles Superior Court).

The attorneys met with German officials while in Berlin last week. The attorneys believe the meeting was productive. The content of the meeting is confidential. At a news conference after the meeting, Kabateck, Geragos and Yeghiayan discussed the present status of the suit against Deutsche

Bank and Dresdner Bank and asked that the banks be good corporate citizens and sit down to discuss resolution of the claims against them.

"The German government has been very admirable in acknowledging the Armenian Genocide," says Kabateck, partner with the Los Angeles, California-based Kabateck Brown Kellner. "Turkey says it didn't happen. It is shameful that Deutsche Bank and Dresdner Bank are acting more in line with Turkey and do not feel obligated to return assets rightfully belonging to Armenians. It just adds to the disregard and degradation of a group of people that have suffered horribly."

Deutsche Bank's attorneys in the United States state that the banks will not meet with the plaintiff's attorneys until pending motions seeking its attorneys' disqualification for tampering with plaintiff's expert consultant are withdrawn. "Deutsche Bank's precondition to meet with us appears to be a

Continued on page 2

Armenian Police Accused Of Deadly Torture

YEREVAN -- Relatives of a young man who died in police custody at the weekend appealed to Prime Minister Serzh Sarkisian on Monday to thwart what they see as attempts by the Armenian police to cover up the extraordinary case of brutal torture.

Levon Ghulian died in mysterious circumstances on Saturday while being questioned by the police as a presumed witness of a deadly gunfight in Yerevan reported earlier last week. The police claim that during the interrogation the 30-year-old father of two tried to escape through a window but slipped and fell to the ground from the second floor of a police building in Yerevan.

Ghulian's close relatives strongly deny this version of events, saying that he was tortured to death by police interrogators. State prosecutors have launched a criminal inquiry into the incident which has cast a fresh spotlight on the problem of police brutality in Armenia. Local and international watchdogs say the practice is widespread.

"They probably hit him in the head with something and he died," Ghulian's uncle, Toros Papazian, told RFE/RL. "They just don't want to admit that he died in a police office."

Papazian said his nephew's body bore traces of violence such as a broken rib and thigh bone and bruises on his heels. "Levon was accidentally tortured to death before being thrown out of the window," he said.

Ghulian was the owner of a restaurant in Yerevan's southern Shengavit district near which a man was shot dead on May 9 in a reported dispute between two groups of unknown individuals. He was first detained and questioned at

Levon Ghulian photographed with his two sons

Shengavit's police department.

"They were forcing Levon to name the murderer," Papazian said. "He didn't know that, but they kept beating him."

Papazian added that Ghulian was for days repeatedly interrogated by the Shengavit police and prosecutors before being taken to the national Police Service's Directorate General of Criminal Investigations on Saturday. He said the deputy chief of the department, Hovik Tamamian, personally drove him to his office.

In a joint letter, members of the dead man's extended family asked Sarkisian to interfere in the inquiry. "The prime minister was saying during the election campaign that all the guilty must be punished and that Armenia must become a law-abiding country," explained Papazian.

"I've heard that my brother wasn't the first victim [of police torture] and that there have been such cases before," Ghulian's grieving sister Marine told RFE/RL. "I don't know what the relatives [of other victims] did. I am appealing to them to join us in fighting against such injustice."

"Let my brother be the last victim," she added.

Bribes And Fraudulent Vote Counts Win The Elections

Continued from page 1

Similar violations were exposed during a vote recount in Vartenis, another Aragatsotn village where election officials recorded a 96 percent turnout. It emerged that the HHK tally there included 20 votes cast for another pro-presidential party, while 16 votes marked for opposition parties were illegally given to Dashnaktsutyun.

Also, the precinct commission in the nearby village of Aragats officially reported that 607 local voters took part in Saturday's elections. However, the recount, which was to continue on Thursday, found only 300 ballots cast there. "They wrote down the figure stupidly," explained the embarrassed district commission chief.

OSCE and US Give Preliminary Positive Evaluations

In a preliminary report released on Sunday, the 400-strong monitoring mission led by the Organization for Security and Cooperation in Europe said the vote was conducted "largely in accordance with international standards for democratic elections." It was the most positive assessment of Armenian elections ever made by the OSCE.

The European Union rushed to praise the Armenian authorities' conduct of the polls. The German government, the current holder the EU's rotat-

ing presidency, said they were "on the whole" free and fair. In a separate statement, the bloc's foreign policy chief, Javier Solana, said Armenians "demonstrated greater political maturity through these elections" and sent a "positive signal to other countries in the region."

The U.S. took a more cautious position, with Casey urging the authorities in Yerevan to "aggressively investigate allegations that are there of electoral wrongdoing and prosecute people in accordance with Armenian law." In a separate statement posted on its website on Tuesday, the U.S. embassy in Armenia said the alleged fraud may have influenced the official vote results that gave a landslide victory to the governing Republican Party of Armenia (HHK).

"Part of the election process is a careful consideration of all issues raised in connection with the election, including several serious allegations of fraud or intimidation which may have affected the outcome of some of the races," the statement said. It also noted that long-term OSCE observers are currently verifying figures reported by the Central Election Commission.

Tone Tingsgaard, a top member of the observer mission representing the OSCE's Parliamentary Assembly, insisted on Sunday that irregularities reported by the Western monitors were not serious enough to affect the election outcome.

Karen Aghababyan Of Armenia Wins UK's Top Conservation Award

YEREVAN -- A 34 year old conservation scientist from Armenia has won the UK's top conservation award for his fight to save Armenia's last wetlands using the charismatic White Stork as a flagship species. Dr. Karen Aghababyan received The Whitley Award donated by The Friends of the Whitley Fund for Nature from HRH The Princess Royal and Sir David Attenborough at London's Royal Geographical Society last night. It is the first time anyone from the Armenia has won the Award, which is worth 30,000 pounds of sterling.

Dr Aghababyan's research is focused in the Ararat Valley, home to agriculture for thousands of years. During the Soviet years the wetland areas were reduced by Government draining and although they are slowly recovering a new threat has emerged - Armenia has been granted \$200 million for infrastructure development, including draining the Ararat wetlands at the base of Mount Ararat, for conversion to agriculture.

Armenia is of great importance to birds. More than 350 species have been recorded including wetland birds such as endangered White-headed Duck, Dalmatian Pelican, and Great Snipe. Of particular importance are the wetlands of the Ararat valley, only 17,000 ha of which remain, following attempts to drain them during the Soviet era.

For centuries the white stork has been regarded with great affection in Europe. Although they were once prolific, the intensification of agriculture and draining of wetlands has resulted in a decline in the populations. Traditionally storks like to keep their feet wet feeding in wetlands ditches or ponds where they catch frogs, lizards and small rodents.

Although many Armenians feel indifferently towards wetlands, white storks are seen as a cultural icon. They are seldom persecuted and when storks nest close to people, on anything from telegraph poles to roofs, it is a sign of

good luck.

Dr Aghababyan has made birds popular in Armenia, teaching bird identification courses in English, Russian and Armenian. Using the White Stork as a flagship species, Dr Aghababyan has launched 'Nest neighbours', working with farmers and villagers, to increase public understanding of storks and their habitat. By becoming involved in wetland conservation, Armenians are starting to take notice of what is being decided for natural resource use at local, national and international levels. Now, 500 families are involved in 'Nest-neighbours' and regularly monitor the Stork population. Since 1994 the Whitley Awards have been awarded annually. They are worth up to 30,000 pounds of sterling each and are one of the largest nature conservation awards available, recognizing outstanding efforts by leading local conservationists whose work is based on sound science and which fully involves local communities.

Edward Whitley, Founder and Chairman of the Whitley Fund for Nature said: "Using an iconic species like the White Stork is a great way of drawing attention to the drainage of wetlands, too often a neglected habitat. Working under quite difficult conditions, Karen is getting local people involved in conservation and interested in protecting Armenia's remaining wetlands, which are so important for birds."

Deutsche & Dresdner Bank Refuse To Meet Armenian-American Attorneys

Continued from page 1

tacit recognition of the strength of our expert tampering charges," says Mark Geragos, partner with Geragos & Geragos. "At this point, just about all the Armenians who lived through the genocide have passed away. The German banks probably think if they wait long enough, no one will be left to seek the assets that were theirs. Armenians are a very determined people. We do not give up. Now, it's up to Armenian descendants to make sure their ancestors are not forgotten."

Kabateck, Geragos and Yeghiayan were in Paris earlier to announce the claim filing process for a \$17.5 million settlement in a class action lawsuit brought against French insurance giant AXA for life insurance that went unpaid to heirs of those killed during the 1915 Armenian Genocide. (Kyurkjian, et. al. v. AXA, Case No: CV 02-01750 and Ouzounian, et. al., v. AXA, Case No: CV 05-02596, U.S.

District Court, Central District of California). The suit is the second of its kind. Attorneys Kabateck, Geragos and Yeghiayan are internationally representing Armenian descendants in similar cases. In Martin Marootian, et al. v. New York Life Insurance Company), they reached a settlement with New York Life in which the insurance company agreed to pay \$20 million to descendants of Armenian policyholders killed during the genocide.

"These settlements have brought us one step closer to universal Genocide recognition by forcing everyone who ignorantly denies the Armenian Genocide, especially those Turkish citizens who have been blinded by years of state sponsored propaganda, to come to grips with reality and see that had there not been a genocide, these multinational corporations would not have paid millions in settlement," states Yeghiayan principle of Glendale, California-based Yeghiayan & Associates.

Lebanon

Haigazian University Honors Renowned Photo Journalist Harry Koundakjian

On Tuesday, 8 May, 2007, on the occasion of the Lebanese Press Martyrs' Day, and under the auspices of the Minister of Information, H.E. Ghazi Aridi, Haigazian University inaugurated the life work of world renowned press photographer Harry Koundakjian, at an exhibition entitled "50 Years of Photo Journalism", in the Arthur Matossian Gallery, of the university.

The Mugar Garden hosted a crowd of dignitaries, media, family, and friends which included, former minister and MP Bahige Tabbara, Head of the Lebanese Press Order, Melhem Karam, President of the Press Photographers Syndicate in Lebanon, Jamal Saidi, Ambassador of

to his home, Lebanon, amidst the country's political instability.

Then President Haidostian and Minister Aridi presented Koundakjian with the University's token of recognition.

In his turn, Koundakjian, very touched and emotionally affected by the crowd, thanked the audience for being faithful and for being there. He promised the press that soon he will be returning to his beloved Beirut, ready to serve all the newspapers.

After the ribbon cutting ceremony, the audience followed Koundakjian in explaining and presenting his photographs, and the circumstances in which he shot them. The exhibition featured

Harry Koundakjian explaining and presenting his photographs

the Kingdom of Belgium, H.E. Stephane De Loecker, The Head of the Union of the Armenian Evangelical Churches in the Near East, Rev. Megrdoch Karagozian, the representative of the Catholics of the House of Cilicia, His Holiness Aram I, Father Krikor Chifjian, the Prelate of the Armenian Apostolic Church of Lebanon, Kegham Khatcherian, the Director General of the Ministry of Environment, Berge Hadjian, and the Vice Governor of the Central Bank, Alan Balian.

The program opened with a word of welcome by Haigazian University's Public Relations Director, Mira Yardemian, referring to the martyrs, who were basically Lebanese journalist that sacrificed their life for independence, liberal thoughts and freedom of speech and expression.

University President, Rev. Dr. Paul Haidostian welcomed the Minister of Information, and addressed the audience saying, "there are people who make history, others who write history, still others who read history. But there are also those who open windows into that history and shed light without discrimination on its darkest or brightest characters and events." Haidostian appreciated the high risk factor of journalism, and its mission, "the journalists pay a high price for their mission. It could cost them their life. Even though in present day Lebanon, journalism is sometimes mistakenly seen as a subjective, propagandist, political and partisan activity, we need to always remember that journalism is a mission, and if so, then martyrdom is one of its most painful consequences."

Minister Aridi praised Koundakjian for his 50-year career, and appreciated Koundakjian's bold decision to return

some 75 photographs, reminding people of the 20th century's most dangerous conflicts, historical moments, as well as the world's famous stars and political figures. Haigazian had the honor to include in this exhibition two world prize winning photos: "Princess on the Rocks", is the photo of Princess Lala Lamia, daughter of the Lebanese Prime Minister, Riad El Solh, watching a water-skiing competition in Jounieh, Lebanon, in 1963, and "Please Save Me" is the photograph of a Lebanese taxi driver trapped in the wreckage of his car in 1962.

Other stars include, Brigitte Bardot deciding on a role with a director, Omar Sharif, Louis Armstrong, and of course Lebanon's famous singer Feirouz rehearsing with her husband, composer Assi Rahbani.

The exhibition also featured photos from the Lebanese war, the Black September in Sudan, the revolution attempts in Yemen, the 2700th Anniversary of the Persian Empire, and world religious leaders during special moments.

It is worth noting that many special guests visited the exhibition during that week, enjoying a private tour with Koundakjian, including the Catholicos of the House of Cilicia, His Holiness Aram I, MP Walid Joumblat, MP and Annahar Editor in Chief, veteran journalist, Ghassan Tuani, Indian Ambassador, H.E. Nengcha Lhouvum, and the general public.

Veteran photographer, Harry L. Koundakjian began his professional career in 1952, when he joined the Beirut French language paper, "L'Orient" and its sister Arabic publication Jarida, as the first press photographer in Lebanon. He joined the Associated Press in 1967, and was appointed chief of the A.P.

Summer Armenian Festival At The Fountain Theatre Featuring Three Theatrical Events

"On The Couch With Nora Armani"

"20th Anniversary Revival of "Sojourn At Ararat"

"A Celebration Of Berge Zeytuntsyan"

LOS ANGELES -- The multi-award-winning Fountain Theatre presents its Summer Armenian Festival featuring Nora Armani's One-Woman Show On The Couch With Nora Armani performing from Friday, May 18 through Sunday, June 3; the 20th Anniversary Revival of "Sojourn At Ararat", performing from Thursday, June 7 through Sunday, August 12; and "A Celebration Of Berge Zeytuntsyan", staged readings of three of his plays, three nights only - August 13 through August 15. The Summer Armenian Festival will be presented at the Fountain Theatre, 5060 Fountain Ave. in Los Angeles.

On The Couch With Nora Armani

May 18 – June 3 -

Three Weeks Only

A co-production with PEMART Productions.

Written and performed by Nora Armani

Directed by François Kergourlay

A tour-de-force performed to worldwide acclaim. A funny and touching world-eye view of life from this enchanting Armenian-Egyptian-American actress, poet and storyteller. A woman's journey of belonging and not belonging, of being and discovering.

Nora Armani has toured with the play internationally in its English and French versions winning critical accolades. The play was broadcast on Radio Aligre FM, filmed for CUNY-TV in New York, is up for publication in the US and will be available on DVD.

20th Anniversary Revival of Sojourn At Ararat

June 7 – August 12

Created and Originally Performed by Gerald Papasian and Nora Armani

Directed by Nora Armani

The international award-winning sensation seen on four continents a beloved show, about Identity and Home and love between He and She, brings to beautiful life the soul of the Armenian people through its poetry and literature. It is the centerpiece of the Festival.

Sojourn at Ararat has been seen on 4 continents in more than 25 cities worldwide. It has received many accolades and awards and will soon be available on CD and DVD. It originally premiered at the Edinburgh International Festival Fringe with its creators, Gerald Papasian and Nora Armani, who will be doing a revival of the French version of the show in France, opening on April 20th at the La CRIEE National Theatre in Marseilles, then performing in Paris at the Holy Cross Cathedral in the 3rd arrondissement, prior to this 20th Anni-

Nora Armani

versary English revival. Ms. Armani will direct the "next" generation of actors to take over the roles from her and Mr. Papasian so the show can live on for future generations.

A Celebration Of Berge Zeytuntsyan

August 13, 14 & 15

Staged readings of three of Berge Zeytuntsyan's plays - "Born and Died" - directed by Bianca Bagatourian

"The Saddest of Sad Men" - directed by Martin Bedoian

"Unfinished Monologue" - directed by Michael Arabian

Produced in association with ADAA (Armenian Dramatic Arts Alliance), The Fountain Theatre concludes its Summer Armenian Festival with staged readings of three plays by Berge Zeytuntsyan. Berge Zeytuntsyan was born on July 18, 1938, in Alexandria, Egypt. He served as secretary of the Writer's Union of Armenia from 1975-86 and from 1990-91 as the acting Minister of Culture in Armenia. Berge Zeytuntsyan is the author of many plays, some of which have been translated into different languages and staged in countries around the world. He is one of Armenia's most beloved and celebrated playwrights.

All shows will perform at the Fountain Theatre, 5060 Fountain Ave. in Los Angeles. Performances are Thursdays, Fridays and Saturdays at 8pm and Sundays at 2pm.

Ticket prices are \$25.00 for Thursdays at 8pm, Fridays at 8pm and Sundays at 2pm; \$28 for Saturdays at 8pm. Preview Tickets are \$15. Tickets for the Zeytuntsyan readings are \$25.00. For tickets, please call 323-663-1525, Group Sales call 323-663-1365 or visit www.fountaintheatre.com.

Middle East photo staff in 1969. Koundakjian also worked as a freelancer to many newspapers and magazines like, Aztat Daily, Dar Assayad Publications, al Jamhour al Jadid, Magazine, al Ousbouh al Arabi, and international publications like, Paris Match, France Soir, Life, the Illustrated London News, London Daily Mail, London's Daily Telegraph and London's Economist Called "Harry the

Horse" by his colleagues, because of his tenacity and indefatigable energy, Koundakjian has been in the thick of danger many times during his over 50-year professional career in more than 22 countries. Throughout his career, Koundakjian has been on a first name basis with many of its leaders, including Jordan's King Hussein, Egypt's Sadat, Syria's Assad and Libya's Khadafi.

Dr. Mary A. Papazian, Dean Of Montclair State University, Named Lehman College's New Provost

BRONX, NY -- Author and distinguished scholar Dr. Mary A. Papazian, Dean of Montclair State University's College of Humanities and Social Sciences, has been named as Provost and Senior Vice President for Academic Affairs at Lehman College. Her appointment, beginning July 16, 2007, was approved on April 30 by the Board of Trustees of The City University of New York (CUNY).

Since 1988, Dr. Papazian has taught English literature and continued to pursue her research and scholarship while serving as an administrator. Previously, she was Associate Dean of the College of Arts and Sciences at Oakland University in Michigan.

Dr. Papazian holds a B.A., M.A. and Ph.D. in English Literature from the University of California, Los Angeles. She has numerous publications in her field of Early Modern British Literature and continues to serve as an outside reviewer for a number of university presses. She presently is revising her book, *Shipwrecked Into Health: The Context and Experience of John Donne's Devotions Upon Emergent Occasions*, and has a second collection of essays, *Shared Space: Reconsidering the Sacred and Profane in English Renaissance Literature*, under review at a university press.

"Dr. Papazian brings with her a significant blend of experience in research, teaching and administration," said Dr. Ricardo R. Fernández, president of Lehman, in announcing the appointment. "We are confident that her commitment to scholarship and to institutional excellence will help continue the

Dr. Mary A. Papazian

broad-based growth that is taking place at Lehman."

The only senior CUNY college in the Bronx, Lehman is currently enjoying its largest enrollment in 30 years (over 10,800 undergraduate and graduate students). External funding is similarly at a record level (\$19.1 million), and a construction program is underway that includes a new multimedia center, scheduled to open later this year, and a new science facility that will house state-of-the-art laboratories for teaching and research.

Dr. Papazian succeeds Dr. Anthony J. Garro, who served as Provost from 2001-2006 and is now Provost and Vice Chancellor for Academic Affairs at the University of Massachusetts at Dartmouth. Lehman's Dean of Natural and Social Sciences, Dr. William Tramontano, has served as Acting Provost during this academic year while a search for candidates was conducted.

AMAA Month Celebrated Around the World

Armenian evangelicals throughout the world designate March of each year as Armenian Missionary Association of America (AMAA) Month. This tradition offers a joyous occasion for celebrating in a special way the mission and service ministries of the AMAA.

The AMAA was established in 1918 in Worcester, MA as the "missionary arm" of Armenian Evangelical Churches worldwide. The purpose was to serve the physical and spiritual needs of Armenians both overseas and at home. To fulfill this worldwide mission, various evangelistic, educational, relief and social service programs and projects were maintained in the Middle

Armenian Cilicia Evangelical Church in Pasadena, CA; AMAA Board Member Rev. Ara Guekguezian preached at the Armenian Evangelical Church of Hollywood and Board Member Dr. Raffi Balabanian preached at the Armenian Church of the Nazarene in Glendale, CA.

The celebrations went on during the rest of the month with AMAA President Dr. H. Steven Aharonian's participation at the missions luncheon at UACC on Sunday, March 11th. The Field Director visited other churches and fellowships including the Armenian Christian Fellowship of Thousand Oaks, CA on Tuesday, March 7; Pilgrim Armenian Congregational Church

Mr. Greg Karamanougian and the youth of the First Armenian Evangelical Church of Montreal

East and at home. Over the years the ministries were expanded to other countries around the world and to the newly independent Republic of Armenia. Today AMAA supports 140 different projects in 22 countries.

The mission and service ministries of the AMAA are made possible through the grace of God, the gifts of caring individuals, and the support of churches and affiliated organizations.

To renew and to fulfill their commitment, during the month of March, Armenian evangelicals praise God for the AMAA, pray for God's guidance and ask that God will bless this unique ministry and use it to demonstrate the reality of His great love.

In March of 2007 Armenian Evangelical churches in North America participated in this celebration, with great enthusiasm. The Board of Directors of the AMAA at its last meeting made commitments for major projects in Armenia, Middle East, Europe and North America. AMAA Board Members, staff, chapters and volunteers were all geared up to update the congregations on the new activities.

On Sunday, March 4 AMAA Board Members and staff visited churches on the West Coast. AMAA Executive Director Andrew Torigian participated in the worship service and special program at the Immanuel Armenian Congregational Church in Downey, CA. Field Director Dikran Youmshakian preached at the United Armenian Congregational Church (UACC) of Los Angeles; Vice President Peter Kougasian preached at the

of Fresno on March 12; First Armenian Evangelical Church of Montreal on Sunday, March 25 and the First Armenian Church of Belmont, MA on Sunday, April 1.

This year's celebrations were enhanced with the participation of the children and the youth in various churches. Their involvement was crucial and encouraging to assure the continuation of AMAA services.

AMAA month was also observed in other countries around the world including Australia, where on Sunday, March 11, the worship service at the Armenian Evangelical Church of Sydney, Australia, was dedicated to the AMAA. Following the service AMAA-Australia organized a banquet. 90 people were present. Following a video presentation, Mrs. Araksi Soghomonian made an appeal for child sponsorship. These celebrations and the moral and financial commitments made on behalf of AMAA members and friends will touch the lives of many disadvantaged people around the world. Through their participation and support, the Christian witness and stewardship will be felt in areas around the world where AMAA is active and supports churches, schools, universities, orphanages, old age homes, medical clinics, social service centers, summer camps, child education and sponsorship programs.

The gifts received during these celebrations combined with love will multiply and help AMAA meet its current budget of six million dollars to support current projects and help undertake new projects.

Homenmen Marathon Training Team

For more information

Call : (818) 425 - 0836

E-mail : Homenmen@homenmen.org

Visit : www.myspace.com/homenmen

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱԿ ՓԱՍՏԻԼԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻ ՀԱՍԱՐ)
ԱՍԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻՅՆԵՐՈՒ ՀԱՍԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
ՀԵՌԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680 (626) 398-0506

Express your opinion
send your letters to Massis Weekly

ՄԻ ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ ՊՐՆ. ՌԱԶԱԲ ԵՐՏՈՂԱՆ՝ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

ԱՐԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
ՊԱՐՄԿԵՐԵՆԵ ԹԱՐԳՄԱՆՆԵՑ՝
ՆՈՒԱՐԴ ԶԱՐԳԱՐԵԱՆ

Յարգանք՝ սողերիս ստորագրողը մի տարեց հայ է՝ որը ժառանգորդն է մի ազգի՝ որը ունի մատենագրութեան պատմություն, առաջադեմ մշակույթ: Նրա այբուբենը դարեր շարունակ նրա լեզունն էլ երկրի գեղեցկությունն ու հարստությունն է պարզեցնել՝ որը մինչ օրս իր խոսակցական եւ գրական ամրակուլ լեզուն է:

Մի ժողովրդի ժառանգորդն եմ որը Բրիտանիայի առաջին հաջողակ տեսողական եւ առաջին քրիստոնեացի ազգն ու պետությունը, 301 թուից:

Եւ վերջապէս մի ժողովրդի ժառանգն եմ, որ Արարատի ճերմակ ձիւնածածկ գոյգ գագաթները հանդիսանում են նրա անաղարտ հոգու եւ մաքուր խղճի խորհրդանշը:

Արարատի (որը Արարիկայ է անուանուել) բարձր գագաթը ոչ միայն Արմենիայի պահպանն է այլ Նոյան Տապանի, Նոյ Նահապետի ու Աստուծո արարած ու ստեղծած մարդ ու անասունի (թռչուն, սողուն ու արածող) ապաստանարանն է եղել, մինչեւ Չրհեղեղի Չրերը ցամաքին ու կեանքը վերսկսի երկրի վրայ՝ ըստ Թալմուդի, Աւետարանի եւ Ղուրանի, (դուք եւս գիտէք եւ հաւատում էք) եւ երբ Նոյը ոտք դրեց ցամաքած գետնի վրայ, հրամայեց դուրս գալ Տապանից եւ համեմատել Արարատի փէշերին իջեւանեցին, եւ այդ տեղը անուանուեց՝ Նախիջևան որը այժմ էլ այդպէս է անուանուում, որը անխիղճ գաւթիչները բռնի ուժով այդտեղ դարերով հաստատուած բնիկ հայ ժողովրդին տեղահան անելով, չինայեցին բնաջնջել նաեւ պատմական վկայութիւններն ու հետքերը՝ խաչքարերն ու գերեզմանաքարերը Չարդեցին 21րդ դարում, հողին հաւասարեցրին որ ոչ մի հետք ու փաստ չմնաց:

Պրն. Վարչապետ թոյլ տուէք Նախիջևան այս յատուկ անունն էլ ձեզ համար տարրալուծեմ որ հետաքրքիր ճշմարտութիւնը երեւան գայ: «Նախ» ճապերէնով այսինքն առաջին (նախկին), «իջե» նշանակում է իջիր, վան այսինքն հանգրուան, տեղ կամ տուն: Ուրեմն այդ երեք հայերէն բառարմատներից կազմուած այս բարդ բառը (անունը) նշանակում է առաջին տեղը որ ճամբորդներն ու արարածները Նոյեան հրամանով Չրհեղեղից յետոյ ոտք դրին երկրի վրայ եւ կեանքը վերսկսուեց: Ու Նախիջևան հնագոյն պատմական անունը մնաց մինչ օրս: Ուրեմն պարզուեց որ ի՞նչ էին ժողովրդի ժառանգ եմ: Նախքան ձեր բարձրեալ նախապապի դարեր յետոյ հեռաւոր Ասիայից դէպի Միջին Արեւելք քոչելը, մենք Իրանի, Հռոմի եւ Յունաստանի սահմանակից էինք: Եւ այսօր հին Օսմանեան մեծ կայսրութեան եւ այժմեան փոքր թուրքիայի տարբեր հողամասերում եթէ ուշադիր լինէք անապատական պատմական փաստեր՝ հայերէն գրերի, մշակութային, արուեստի, կենցաղային, բերդանման կառուցների եւ հոյակապ եկեղեցիների բազում հետքեր կը տեսնէք ամէնուրեք, որ իմ պապերիս ձեռակերտն է, որտեղ ապրելն եւ հողին եւ յանձնուել: Յետոյ եթէ դար առաջ ձեր ցեղ ու ազգի հետ ենք ծանօթացել: Որտե՞ղից եւ ինչպէ՞ս են եկել, ի՞նչով են

զբաղուել: Տարիներ արիւնայեղութիւնից, քանդելուց ու թալանելուց յետոյ հաստատուեցին այս հողամասում, շնորհաւոր լինի: Յետոյ Աստուծո եւ իսլամի անունով եւ Ղուրանի շարադրութեամբ, բնիկներին սպանեցին, տանջեցին որ թրքանան, բայց չթրքացան: Մինչդեռ ոչ բոլորին ստեղծող Մեծ Աստուծը, ոչ էլ Ղուրանը այսպիսի հրահանգ չեն տուել: Թողնենք եւ անցնենք բուն թեմային: Մէկ դար առաջ Օսմանեան խալիֆայութեան օրօք Ապտիւլ Համիտ՝ «Կարմիր Սուլթանը» եւ 92 տարի առաջ Երիտ-Թուրքերի իշխանութեան ժամանակաշրջանում ձեռնարկուեց հայ ազգի բնաջնջումը հենց իրենց բնօրրանում: Չտեսնուած ու չլսուած ոճրագործութիւն տեղի ունեցաւ, որ ձեր իսկ կառավարութեան որոշ պատասխանատուներ եւ օտար պետութիւնների դեսպատների պաշտօնեաներ այս ջարդն ու բնաջնջումը քսաներորդ դարի առաջին ցեղասպանութիւնը անուանեցին, որը պատմութեան մէջ այդպէս էլ արձանագրուեց: Զեր եւ օտար գերիշխան երկրների՝ Անգլիա, Գերմանիա, Ֆրանսիա, Ռուսաստան եւ Ամերիկայի արխիւներում էլ գոյութիւն ունեն նման արձանագրութիւններ, որը քաղաքական եւ այլ պատճառներով երկաթեայ պահարաններում են պահուած: Վատահաբար մի օր երբ այդ երկաթէ պահարանները փտեն կամ այդ երկրների քնած խիղճը արթնանայ այս բոլոր յանցագործութիւնները երեւան կը գան, մի խօսքով առանց դրան էլ թէ դուք եւ թէ բոլոր երկիրները իրականութիւնը լաւ երկտէք բայց որոշակի նկատուածներով առայժմ լուծւ է: Դէ ի հարկէ արեւը երբեք ամպի տակ չի մնայ:

Պրն. էրտողան եւ մէկն եմ այն բազում ժառանգներից որ դեռեւս պապերիս սգակիրն եմ, նրանց՝ որոնց ձեր նախկին իշխանութիւնները սպանեցին, այրեցին, կենդանի-կենդանի թաղեցին եւ երբ հասաւ գիտակցութեան եւ ըմբռնեցի, դառը ճշմարտութիւնը եւ գործուած ոճրագործութիւնները մեր պապերի հանդէպ, սկսեց պայքար ձեր դժին պետութեան վարչակարգի դէմ՝ գրչով, պարզաբանող յօդուածներով եւ այսօր որ արդէն առաջացած տարիքում եմ, դեռ եռանդով շարունակում եմ, գուցէ ես վաղը չլինեմ, բայց լաւ իմացէ՛ք գաւակներս ու թոռներս եւ նրանց յաջորդները սերունդէ սերունդ մինչեւ մեր շարչարուած եւ իրաւագրկուած ազգի կորստուած իրաւունքների ձեռք բերումը, մինչեւ վերջնական յաղթանակ, այս սուրբ պայքարի առաջատար շարքերում են լինելու:

Պրն. էրտողան չեմ ուզում Օսմանեան խալիֆաների պատմութիւնը գրեմ եւ կրկնեմ թէ որտեղից եւ ինչպէս են եկել ու մեր երկրում իշխանութեան հասել, ինչպէս գրաւեցին Կոստանդնուպոլիսը: Վեց-եօթը դար պատմութեան ուսումնասիրութիւնը թողնենք մասնագէտ պատմաբաններին, (որը որոշակի կատարուել է), ես այսօրուայ ձեր քաղաքականութիւնն եմ քննադատում: Այսօր դուք մի երկրամաս էք կառավարում որի անցեալի վարչակարգի պատմութիւնը լաւ գիտէք, որի գլուխ գործոցներից մասնաւոր յուշեր նշուած են հետեւեալ գրքերում: «Ոսկէ Եղջիւրի հրամանատարները», «Վերջին Սուլթանը»,

եւ «Նախմբէկի Յուշերը» եւ էլ ուրիշ պատմաբաններ գրել են թէ ինչպէս Օսմանեան կայսրութիւնը ստեղծուեց, ինչպէս իրենց Աստուծո ներկայացուցիչ եւ անգամ Աստուծո են ներկայացրել:

Խալիֆաներն ու Սուլթանները ունքի թեթեւ շարժումով խումբ-խումբ մարդկանց հանդերձեալ աշխարհ էին ուղարկում, մինչեւ անգամ զահաժառանգներն էլ ցաւալի վիճակ են ունեցել որի բացատրութիւնը ցաւք անյարիր է: Վերջի-վերջոյ այդ նեխած վարչակարգը երկար չդիմացաւ, շուրջ 100 տարի առաջ փլուզուեց եւ բազում բռնագրաւուած երկիրներ ազատագրուեցին որոնք հիմա ձեր հարեւանութեան մէջ են՝ Իրաքը, Սուրիան, Պալեստինայի թերակղզու երկիրները: Նրանց տարանջատման պատճառը ինչպէս գիտէք՝ գերութերի շահերի օգտին այդ կառուցը պիտի փլուէր: Մնացած մասում Երիտ-Թուրքերի իշխանութեան տակ 92 տարի առաջ ամօթալի եւ ցաւալի ոճրագործութեամբ ձեռնարկուեց Հայոց Յեղասպանութիւնը: Հայերին ուրոյն ազգ չէին համարում այլ նրանց հպատակներ էին համարում: Նրանց սպանեցին, այրեցին, թալանեցին եւ այդ նոր ազատագրուած երկրների անապատներում բնաջնջեցին մէկ ու կէս միլիոն հայ՝ Աստուծո հպատակներին, այն Աստուծո որ դուք Ալլահ էք կոչում: Պրն. էրտողան միթէ տիեզերքի ողջ հուլեան մէջ քանի՞ Աստուած կայ: Կա՞յ արդեօք ուրիշ Աստուած, ոչ, Աստուած մէկ է եւ ինչ որ կայ նրա ստեղծածն է: Ուրեմն ինչո՞ւ պէտք է քո ազգը իմ ազգից աւելի սիրելի լինի Արարչի համար:

Պրն. էրտողան ցաւք Աթաթուրքի՝ Եւրոպայում ապրած, Եւրոպա տեսած, առաջադէմ մարդու իշխանութեան օրօք եւս, երկրորդական քաղաքացի համարուող յոյների, քրիստոնեայ չեղքեցների, հայերի եւ բոլոր ոչ մահմետականների հանդէպ՝ յատուկ քաղաքականութեամբ՝ աւելորդ ու ծանր տուրքերով, ալաններով էին վերաբերում եւ ամբողջ աշխարհի մարդկութեան տագնապալի դժուարութեան մէջ այդ ոճրագործութիւնը չի բացառուում: Զիշտ է ոճրագործները անպատիժ մնացին, բայց ստորադաս փաշաների լուղունգները որ յիտորտացել էին թէ երկրի վրայ միայն մի հայ պէտք է մնայ այն էլ արձանը թամ գարանում փառք Աստուծո որ չիրականացաւ՝ կանք, կը մնաք, եւ կը շատանաք:

ARTISTS FOR KIDS
PRESENTS

ELON

live in concert
FRIDAY JUNE 1
WITH ABSTRACT3

TICKETS 818 808 8222
818 265 0506
GLENOAKS VIDEO
CHATERIAN WORLD MUSIC
WWW.ARTISTSFORKIDS.US

Շար.ը էջ 17

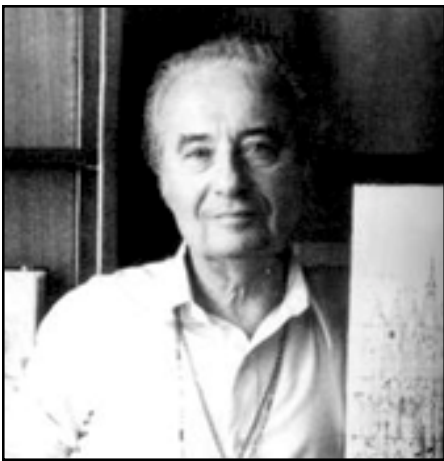
ԱՐՈՒԵՍ

ԳԱՌՉՈՒ

»իրականությունը հարուստ է, եւ այնտեղ ամէն մի իր ինքն թուով է լուսաւորուած է խորհրդաւոր մի փայլով: Կը ցանկանայի քանդակել իրերուս թաքնուած դիւթանքը, ինձ շարունակ հետապնդում է իրականի ու երազի գուգորդումը»: **ԳԱՌՉՈՒ**

**ՄԱՐԻՆԷ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
(ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐԽԻԻԻ ԲԱԺՅԻ ՎԱՐԻՉ)**

Ֆրանսահայ հանրայայտ նկարիչ Գառզուն (Գառնիկ Յարու-թիւնի Ջուլուսեան) ծնունդ է Սիրիայի Հալէպ քաղաքում՝ Տիգրանակերտից գաղթած Յարութիւն Ջուլուսեանի ընտանիքում: Նախնական կրթութիւնը ստացել է տեղում, ապա հօր մահից յետոյ, 1919 թ. ընտանիքով Գահիրէ տեղափոխուելուց յետոյ՝ Գայուստեան վարժարանում, այնուհետեւ՝ Ֆրանսական լիսէյում:

1924 թ. որպէս «Եղիայեան թոշակառու սան» նա փոխադրուել է Ֆրանսա եւ Փարիզում ուսանել ճարտարապետութիւն, միաժամանակ յաճախելով «Մոնպառնասի» «ազատ ակադեմիաները»: Յաղթահարելով բազմաթիւ դժուարութիւններ, հասել է արուեստի ամենամեծ բարձունքներին, հրաշալի տիրապետել է մայրենի լեզուն՝ երբեք չկորուցելով իր հայկական արմատներին:

Ստեղծել է նատիւրմորթներ, դիմանկարներ, բնանկարներ, աշխատակցել գանազան թերթերի ու ամսագրերի, կատարել է մի շարք գրքերի նկարազարդումներ:

Երեք անգամ արժանացել է Հայցմարկի մրցանակին, «Իլ դը Ֆրանս», ձաբոնի ազգային կրթութեան եւ «Եւրոպա» մեծ մրցանակներին եւ այլն:

Յուցահանդէսներ է կազմակերպել աշխարհի տարբեր երկրներում եւ ամէնուր ունեցել շունդալից յաջողութիւն: Մեծ համբաւ է վայելել որպէս բեմանկարիչ, ստեղծել է նաեւ գունաւոր վիմագրութիւններ եւ դեկորատիւ խեցեգործական աշխատանքներ:

1976 թ. Ֆրանսական կառավարութիւնը որպէս դրոշմանիշ թողարկում է Գառզուի ստեղծագործութիւններից մէկը, եզակի պարզեւ՝ ինչին աշխարհահռչակ քիչ նկարիչներ են արժանացել իրենց կենդանութեան օրօք:

1978 թ. Գառզուն ընտրուած է Ֆրանսայի Գեղարուեստի Ակադեմիայի իսկական անդամ:

Ֆրանսայի կառավարութիւնը 1986 թ. Յուլիսի 13ին արժանին մատուցելով վաստակաշատ արուեստագէտին, Վիլէնիովներ զղեակը պաշտօնապէս բացում է որպէս Գառզուի աշխատանքների թանգարան:

Սփիւռքահայ արուեստագէտներից առաջինն էր, որին 1981 թ. շնորհւում է Հայաստանի Նկարիչների Միութեան «Մարտիրոս Սարեան» մրցանակը: Իսկ ծննդեան 80-ամեակի կապակցութեամբ, ՀՍՄՀ Գերագոյն Խորհրդի նախագահութեան 1986 թ. Դեկտեմբեր 31ի հրամանագրով Գառզուն պարգեւատրուած է պատուով գրով:

Արդէն իսկ ողջ աշխարհում ճանաչում վայելած տաղանդաւոր, անգուգական Գառզուի համար առանձնակի նշանակութիւն ունէր իր հայրենիքում ընդունուելու եւ մեծարուելու իրողութիւնը: Աշխարհի բազմաթիւ երկրներում՝ ձաբոնիայում, Գերմանիայում եւ այլուր իր եզակի, ուրոյն արուեստը ցուցադրելն ու անժխտելիօրէն

դրանով աշխարհին հիացնելը քիչ էր, նրա համար կարեւորագոյն, կենսական նշանակութիւն ունեցաւ Հայաստանի ժողովրդի ու կառավարութեան կողմից իր ստեղծագործութիւնների մեծարման գնահատականը: Երեք անգամ այցելել է Հայրենիք եւ իր աշխատանքների հարիւրաւոր նմուշներ նուիրել իր ժողովրդին: Արդէն առաջին իսկ այցի ժամանակ, միանգամից շահեց Հայաստանի քմահաճ արուեստասէր հասարակայնութեան անկեղծ ու անպաճոյճ հիացմունքն ու սէրը: Այդուհետ ընդմիջտ կապուեց հայրենի հողին ու հաւատարիմ մնաց իր հայաստանեան ընկերներին, ընկերութիւն, որ բարձրորակ գինու նման որքան հնանում էր, այնքան թնդում էր, գուլալում ու համեղանում:

Հայորդի անկրկնելի Գառզուի՝ Գառնիկ Յարութիւնի Ջուլուսեանի ու նրա անգուգական, ինքնատիպ արուեստի մասին տարիների ընթացքում գրուել են բազմաթիւ գրքեր, յօդուածներ, հասկանքներ, գրախօսականներ ու կարծիքներ՝ նրա իւրօրինակ բնանկարների, դիմանկարների, նատիւրմորթների, գրքերի նկարազարդումների, գունաւոր վիմագրութիւնների, փորագրութիւնների, գծանկարների, թատերական ձեւաւորումների մասին:

Նրա ստեղծագործութիւնները ցուցահանդէսներ են կազմակերպուել աշխարհի համարեա բոլոր մեծ երկրներում, ամէնուրեք ուղեկցուելով շունդալից ու հիացական յաջողութիւններով: Այս ամէնը արուեստասէր հասարակայնութեանը անշուշտ յայտնի է, սակայն, կարծում ենք քչերն են ստեղծակ, որ Հայաստանի Ազգային Արխիւում սիրով ու խնամքով պահպանուած են Գառզուի ինքնագիր նամակները, նրան յղուած նամակների պատճէններ եւ մի շարք այլ փաստաթղթեր, որոնք վկայում են նրա ու Հայրենիքի ջերմ կապի, Հայրենիքում գտած ընկերների ու մինչեւ կեանքի վերջին տարիները նրանց հրաշալի ընկերութեան ու փոխադարձ ջերմութեան մասին:

Ուշագրաւ է այն փաստը, որ իր ողջ կեանքը ապրելով Ֆրանսայում, օրաուր առնչուելով ու շփուելով առաւելապէս օտարագիւների հետ, նա ոչ միայն չէր մոռացել իր հայցի դաստիարակութիւնը, Հալէպի ու Գահիրէի Գայուստեան վարժարաններում ուսանած իր հայերէնի իմացութիւնը, այլեւ հրաշալի հայերէնով վերարտադրուած նրա նամակների իւրաքանչիւր տողն ու նախադասութիւնը խորապէս բացայայտում է ազգանուէր հայոր-

դուն: Մայրենի լեզուին հիանալի տիրապետելուց զատ զարմանում են նաեւ նրա գրեյլաձեւի, ձեռագրի իւրօրինակութեամբ: Առաջին հայացքից թւում է, թէ ձեռագրի անընթեռնելի է ու բարդ, սակայն իր արուեստի գործերի նման նրանք էլ սկզբում դժուար ըմբռնելի թուելով հանդերձ յետոյ մտնում են հոգուդ խորքը, դառնում հասկանալի ու խորապէս յուզում դիտողին: Կարծես գծերի-տառերի շեղջերից ու ճիւղերի հիւսացանցի նմանուող ձեռագրից երբեմն ծնունդ են դիմանկարներ, որոնք այնքան անկշռելի ու թափանցիկ են: Այստեղ կարելի է մի հետաքրքիր գուգահեռ անցկացնել տաղանդաւոր մէկ այլ հայորդու՝ Ա. Թամանեանի ու Գառզուի ձեռագրերի միջեւ: Հայ նշանաւոր ճարտարապետի ինքնագիր ստորագրութիւնը՝ «Ա. Թամանեան» տեսնելիս թւում է նրա ճարտարապետական կոթողներից մի որմնանկար, նախագարդ է յայտնուել ձեռագրի տակ: Այդպէս է եւ Գառզուի ձեռագրերին առնչուելիս՝ անմիջապէս աչքի է զարնում գառզուական գծանկարների ուրոյն ոճը:

Գառզուի նամակների հետ շփոււմը, դրանց մեկնաբանութիւնը մեզ համար բացայայտում է մէկ այլ Գառզուի՝ ստեղծագործ մարդուն, հաւատարիմ ընկերձը, անաչառ արուեստագէտ-քննադատին, նրբազգաց ու համակրելի, հետաքրքիր գրուցակցին ու մեծագոյն հայրենասէրին:

Վեհ հանելով արխիւային փաստաթղթերը տեղեկանում ենք, որ մինչեւ իր առաջին այցը Հայաստան, Գառզուն նամակագրական կապ է ունեցել Հայրենիքի՝ մասնաւորապէս Արտասահմանեան երկրների հետ բարեկամութեան ու մշակութային կապի հայկական ընկերութեան եւ սփիւռքահայութեան հետ մշակութային կապի կոմիտէի հետ: Մինչեւ իր Հայաստան այցելելը նա Հայրենիք էր առաքել բաւականաչափ գրքեր ու ալպոմներ, ուր լուսաբանուած էին նրա ստեղծագործութիւնները: Նա իր նամակներում ողջունում էր այն փաստը, որ Հայրենիքը ընդառաջում է իր աշխարհասփիւռ գաւակների, մանաւանդ անուանի գաւակների հետ կապին: 1963 թ. Յուլիսին գրած նրա մի նամակում ահա թէ ինչ ենք կարդում. «...Կրնաք մեծապէս վստահ ըլլալ, որ Ձեր նախաձեռնութիւնը յարաբերութիւն ստեղծել հայ ժողովրդի համբաւ ունեցող գաւակներուն միջեւ պիտի գտնէ ընդհանուր եւ սիրալիր արձագանք, մասնաւոր էլ թէ՛ ունէ խտրութիւն չզրուի անտնց միջեւ, ինչ որ պետութեան մը առանձնաշնորհն է: Չեմ կարծեր, որ ունէ հայ ջերմ եւ անխառն սիրով ինքզինքը կապուած չգրայ իր հայրենիքի ներկայ անձնաւորումէն: Եւ քանի որ ազնուօրէն կ'առաջարկէք ձեզի գրել ցանկութիւններս, պիտի ջանամ օգտուել այդ իշխանական թոյլութեանէն: Ձեզի ծանօթ են Գառզուի միջազգային հռչակը եւ զայն ամէնուրեք յարգելի պահելու բազմաթիւ հարկադրութիւնները: Այդ պատճառը մեծապէս մաղթելի կը դարձ-

նէ, որ իմ յարաբերութիւններս հայրենիքին հետ ըլլան ուղղակի եւ պաշտօնական...»:

Այս նամակը մեծ աշխուժութիւն է առաջացնում հայ կերպարուեստագէտների շրջանում եւ անշուշտ հայրենիքը անհամբեր սպասում էր իր բացառիկ տաղանդով շնորհուած արուեստագէտին, ինչի մասին է վկայում Վ. Համազասպեանի Գառզուին յղուած նամակը. «Միւրելի Գառզու, առանց սպասելու իմ նախորդ նամակի պատասխանին, ուրախութեամբ պիտի յայտնեմ, որ Հայաստանի կառավարութիւնը պաշտօնական որոշում ընդունեց հրաւիրելու Ձեզ եւ Երեւանում կազմակերպելու Ձեր ստեղծագործութիւնների ցուցահանդէսը»:

Գառզուն ի հարկէ ջերմութեամբ է ընդունում հրաւերը. «Միւրելի եւ շատ յարգելի բարեկամ, Հայաստանի պաշտօնական հրաւերը մեզի շատ մեծ հաճոյք պատճառեց եւ որքան երջանիկ պիտի ըլլաք, որ մեր սիրելի Հայաստանը տեսնելու մեր երազը վերջապէս իրականութիւն պիտի դառնայ: Հաճեցէք մեր ջերմ շնորհակալութիւնը յայտնել Հայաստանի կառավարութեան եւ Սփիւռքի հետ մշակութային կապի կոմիտէին անդամներուն...»:

1966 թ. Հոկտեմբերին Երեւանում բացուած է Գառզուի գրաֆիկական գործերի ցուցահանդէսը, որի բացմանը նրա լուսագոյն բարեկամ, ՀՍՄՀ ժողովրդական նկարիչ Մհեր Աբեղեանը իր խօսքում մեծապէս գնահատելով ժամանակի մեծագոյն արուեստագէտի ստեղծագործութիւնները, նշելով դրանց միջոցով Գառզուի՝ դիտողին իր հարուստ հոգեկան աշխարհը, մտքերն ու յոյզերը հաղորդելու կարողութիւնը, նրա խորը մարդկային արուեստը, ասում է. «...Միւրելի Գառզու, Գուք շատ երկրներում էք ցուցադրել Ձեր տաղանդաւոր ստեղծագործութիւնները: Աշխարհի տարբեր ժողովուրդներ, եւ առաջին հերթին Ֆրանսական ժողովուրդը, որի հետ ապրում եւ ստեղծագործում էք աւելի քան քառասուն տարի, բազմաթիւ անգամներ ունկնդրել է Ձեր ստեղծած ինքնատիպ արուեստը: Շատ անգամներ են ստեղծուել արուեստի կամուրջներ, որի միջոցով դուք հաղորդել էք Ձեր հարուստ հոգեկան աշխարհը, Ձեր մտքերն ու յոյզերը դիտողին:

Շատ ժողովուրդների արուեստասէր ներկայացուցիչներ ստացել են այն բարձր էսթետիկական հաճոյքը, այն գեղեցիկի զգացումը, որը տալիս է դիտողին Ձեր արուեստը, որը կոչուում է Գառզուի արուեստ...»:

Հայաստան կատարած իր առաջին այցելութիւնից Գառզուն Փարիզ է վերադառնում հարուստ սպաւորութիւններով, այն նոր լիցք ու թափ է հաղորդում նրան՝ իր կտաւներում պատկերելու հայրենի բնաշխարհի գեղեցկութիւնները: Միաժամանակ նա հպարտանում է իր հայրենիքի զարգացման հեռանկարներով, ինչի մասին գորովանքով գրում է. «...Միշտ Հայաստանի կարօտը կը քաշենք: Միշտ

Շարք էջ 19

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863
Email: massis2@earthlink.net

ԱՅԺՄԵԱԿԱՆ ՆԻԹԵՐ

ԳԱԶԱՆԸ ԿԸ ՄՈՆՉԷ ՄԱՐԴՈՒՆ ՄԷՋ

ՎԱՐԴԱՆ Ա.Ի. ՔՉՆՅ. ՏԻԻԼԿԷՐԵԱՆ

Ոչ մէկ հակառակորդ, այնքան սարսափազդու չէ, որքան, որ դա-րանակալ քու մէջդ կը գործէ:

Այն ներքին ռիսկալի թշնամին, չի ինայեր, ո՛չ հարազատի կեանքին, ո՛չ ուրիշին եւ ոչ ալ ինքզինքին:

Գլուխը երկու ձեռքերուն մէջ առած կը մտածէ, կը ծրարէ ու կ'որոշէ. թէ ի՞նչ մեծ նպատակներ ի կատար պիտի հանէ:

Երեւակալութիւնը հրավառ՝ կ'երագէ արեւափառ գագաթներ նուաճել, իր իտէպլին հետ սերտօրէն կ'ազդեցուի ու կ'ըլլայ միակտուր ամբողջութիւն մը:

Հագիւ քանի մը քայլ կը յառաջանայ ու կը յառաջադիմէ, յանկարծ կը կասի ու չի հասկնար, թէ ուրկէ՞ եւ ի՞նչպէս կասկածը կը սողոսկի զգայարան քներուն մէջ ու հիասթափութեան կը մատնուի:

Կը լսէ իր ներքին լսողութիւնը թմբկահարող խժալուր փսփսուքներ, որ կ'ապագինեն ու կը բեկանեն իր սլացքին թեւերը ու կը սպառեն իր խանդավառութեան աւիւնը դատապարտելով ամլութեան:

Մի փորձեր անկարելին, ժամանակդ մի սպառեր ի գուր տեղ, ուժերէդ վեր պայքար կը մղես, չես յաջողիր:

Կը լսէ ու կը հիասթափուի եւ ի վերջոյ կը կալանուի ներքին թշնամիին վարպետօրէն լարած ծուղակին մէջ:

Ալ կը դառնայ անոր մշտնջենական կալանաւորը, ենթակայ ամենօրեայ կարծր մտրակուններու:

Կ'ըսէ,

-Դուն այն մարդը չես, որ կրնաս տարակուսելի յաղթանակներ շահիլ ու երկնամերձ բարձունքներու վրայ ճառագայթել:

Ինքնակործանումը, որ կուգայ ներսէդ, առաւել աղետալի է, քան դուրսէն եկած պատուհաս:

Երբ դուն ներքին կամեցողութեամբ կը ստեղծես դժբախտութիւնդ, անհամեմատելի է, ուրիշին պատճառած չարիքին հետ:

Արտաքին թշնամին շատ դիւրին կրնաս նկատել, լրտեսել ու յաղթահարել, բայց ներքինը որ որջացած է հոգիիդ յատակը գագան մըն է, որ անզուսպ է, քեզ կը մղէ մահացու փորձութիւններու մէջ կեանքդ վտանգելու:

Ժողովրդային իմաստութիւնը կ'ըսէ շատ յստակ, թէ մարդուն կործանումը կուգայ իր ներքին բարոյական տկարութիւններէն եւ կուտակուած մեղքերէն:

Հաւատա՛, հայրենասէր հայրդի, սա անժխտելի ճշմարտութեան, թէ հոգեկան բերդիդ ամբողջութիւնները դիւրին չեն խորտակիր, եթէ ատոնց արմատները ճիւղաւորուած ու հաստատուած են երկնային տարածքներուն վրայ:

Մի մոռանայ, որ ամէն թշնամի, ճակատամարտը վճռական շահելու համար, նկատի կ'առնէ երկու ազդակներ, որոնք յաղթութիւնը կ'երաշխաւորին: Մէկը իր գորութիւնն է եւ միւսը, հակառակորդին տկարութիւնը: Վճռական դեր մը վերապահուած է, թէ մէկուն եւ թէ միւսին ճակատամարտը շահելու կամ կորսնցնելու:

Մարդ երբ չի վախենար իր ինքնութենէն, իր ներքին տկարու-

թիւններէն, իր անաստուածութենէն եւ իր հոգիին ամայութենէն, պէտք է գլուխը առնէ երկու ձեռքերուն մէջ ու աղաւաղէ իր ճակատագիրը:

Իրականութիւնը այսպէս ըլլալով, հասեր ենք տեղ մը ու կը հարցնենք, թէ ո՞ւր կ'ուզէ հասնիլ հոգեւոր արժէքները ժխտող ըմբոստ մարդը, որ իր մեղապարտ կենցաղով կը փութացնէ իր ինքնակործանումը: Երբ կը պայքարիս Աստուծոյ գոյութեան դէմ, ի վերջոյ դուն պիտի ըլլաս տուժողը եւ դուն քեզ պիտի պատուհասես եսակեղրոն մաքառումներովդ:

Երբ ատելավառ պայքարը իտէպլ կ'ընես եւ ատով կը ջանաս արմատախիլ ընել, ամէն ինչ որ առաքինութիւն կը բուրէ, ալ դժուար է, որ պարկեշտ մարդիկ կերպարիդ վրայ տեսնեն Աստուծոյ ձեռքով ստեղծուած բանաւոր արարածը:

Ե՛րբ պիտի հասկանան այս մոլորակը, որ առանց Աւետարանի հաւատքին, ոչինչ են, ոչինչ ունին եւ ոչինչ կ'արժեն:

Իրենց ամբողջ կեանքի տեւողութեան պարապ թիթեղներու պէս պիտի փայլին ու փայլին, բայց հասարակութիւնը երբեք պիտի չլսէ ու պիտի պատուէ գիրենք:

* * *

Ժամանակի պահանջներու ճնշումներէն պարտադրուած մեծ թիւով երիտասարդութիւն կը հեռանայ հորենական տունէն դէպի անծանօթը, սկսելու համար նոր կեանք մը, ազատ, անկախ, անձնահաճոյ, համաձայն իրենց զգացական հակումներուն: Կը հեռանան, ոչ թէ նետուելու կեանքի գուպարին մէջ իրենց այսօրը շահելու եւ ապագան կերտելու, այլ՝ անդորրե-

լու համար իրենց խոտվայոյզ առօրեան ծնողական տաղտկալի խրատներէն եւ բարոյական ճնշումներէն:

Չանձրացած ու չոգնած են ընտանեկան փոթորկոտ մթնոլորտէն, ամենօրեայ վէճերէն ու կռիւներէն, կ'ուզեն ազատիլ վերէն եկած հրամաններէն: Կը ժխտեն անցելին հնաւանդ սովորութիւնները նուիրագործել ներկայի մէջ եւ չեն ուզեր գործակցիլ այն մարդոց հետ, որոնց պահանջները եւ մտայնութիւնները անհանդուրժելի կը դարձնեն իրենց առօրեայ շփումներու:

Ծնողական խստապահանջութիւնը մարտահրաւիր մըն է իրենց գերզգայուն ու պայթուցիկ զգացումներուն ուղղուած:

Անծանօթին ձգողական հրապոյրը եւ անհակազիւռ ազատութիւնը կը մղեն գիրենք չուել ընտանեկան բոյնէն ու տեղափոխուել տարբեր միջավայր մը, ազատագրուած իրենց հօր եւ մօր վանողական ստուերներէն: Թոյլատրելի՞ է այսպիսի անսիրելի ու կշտամբելի բաժանում մը, որ կը խոցոտէ ծնողական գորովը ապերախտութեան երկսայրի դաշույնով: Մերօրեայ այս անուղղալ ըմբոստները ինչո՞ւ կ'ուզեն հակասութիւններով ապրիլ ու դառնացնել իրենց կեանքը, որ ծերութեան հանգրուանին չհասած, վաղաժամ փութացնեն իրենց վախճանը:

Ի՞նչպէս կարելի է, այս նորատի հոգիներուն մէջ Աստուծոյ խօսքը ներմուծել ու երկինքը բանալ անոնց կեանքին վերեւ աստուածային պայծառութեամբ, որ զգուշանան մեղքի ճանապարհէն քալել ու ընտրել այն ճամբան, որ Փրկչին քալած յարութեան ծաղ-

Մար.ք էջ 18

Wahib's
MIDDLE EAST RESTAURANT
الشرق مطعم
MEDITERRANEAN LEBANESE FOOD

COME IN AND ENJOY OUR PATIO AND THE FINEST SHISA "HOOKAH"

CATERING FOR ALL OCCASION

FAMILY ENTERTAINMENT BANQUET HALL EVERY FRIDAY ~ & ~ SATURDAY NIGHT INTERNATIONAL ~ ARABIC CALL FOR RESERVATION

BELLY~DANCING

MOUHAMAD SALEM & HIS BAND ~ VARTAN / NAZO & AMIR

910~E.MAIN ST,ALHAMBRA,CA. TEL 626-281-1006 626-587-1048 FAX 626-281-3641

ՊԱՏՄԱԿԱՆ

ԴԵՊԻ ԿԱՐՕՏԻ ՃԱՐՔԱՆԵՐ

ԴԵՊԻ ԳՈՐԻՍ

ՊՕՂՈՍԼԱԳԻՍԵԱՆ

Սպանդարեան ջրամբարն էր խճուղիի աջին փռուեկը, միջօրէի արեւն էր իջել նրա ջրերում, իր արծաթ վարսերը թրջելու: Արեւաջան ջրերն էին գարկում իրար, փշրուելով սպիտակ գոտի կապում լճակի ափերին: Ափսոս որ շտապում էինք, դնալի նրա ափին, արեւոտ սպիտակ ջրերով դէմքս ցօղէի, լճակում ընկած լեռների ստուերների մէջ ալեհեր այս հային դիտէի, նրա ափին քայլելիս ձեռքերս դէպի հեռուները պարզած, ինձ տեսնէր ջրերի չափակն հայոց լեռները գրկած: Հայոց լեռների գագաթներին հալուող ձիւնի, նրանց լանջերին պայծառ աղբիւրների ջրերը զարկելով ձորերի պատերին, իրենց հնգուհին ողջոյն են ստանում հայոց շէնքերին: Հայերը մարել են նրանց վազքը, ամբարտակել նրանց, ջուրը հաւաքել ու լցրել բազում ձորերի ամբարներ, որ հողն իրենց մայրացնեն, իրենց պող շուռից ծառեր յառնեն, խաղողի հատիկներին հոսեն, գինի դառնան, հեթանոս աստուածների շուրթերին կրակ վառեն, Նաւասարդին հայոց սրտերին խրախճանքի հուր տեղան: Եւ արմէնները պաշտամունք նուիրեցին ջրին, իրենց սիրոյ ու գեղեցիկ դիցունու Աստղիկին նուիրուած վարդավառի տօնին թրջեցին իրենց մարմինները, որի սարսուռից մկրտուեցին նրանց հոգիները՝ հայոց հողի ու հայրենի լեռների ոգու հրաչրօքով:

Ինքնաշարժի խճուղիի աջին Սիսաւան-Սիսիան քաղաքն է, համանուն շրջանի կեդրոնը: Հայոց այս հին բնակավայրի տարածքում, այժմ բնակելի խոշոր գանգուածով արդիականացած քաղաք է: Մ.թ.ա. 3-2 հազարամեակներին, նրա տարածքում բնակատեղի ամրոց է եղել: Սիսիանի շրջանը հանդիսացել է Մեծ Հայքի Սիւնիք նահանգի Ծղուկ գաւառը, Սիսաւանն էլ Սիւնեաց նախարարութեան բուն ոստանը:

Շրջանի Անգեղակոթ գիւղում գումարուել է գաղանի Ժողով, որի մասին վկայող փաստաթուղթը Իւրաչէլ Օրու 1699 թուականի Ապրիլի 29ի գեղուցագիրն է ուղղուած Պֆալցի (Գերմանիա) Յովհաննէս Վիլհելմին: Իւրաչէլ Օրու նախագահութեամբ ժողովը գումարուած է եղել նոյն թուականին, որին մասնակցել էին Սիւնիքի տասնմէկ մեղիքներ: Ժողովը քննարկել էր Արեւելեան Հայաստանը պարսկական տիրապետութիւնից ազատագրելու հարցը եւ մասնակիցների ստորագրութիւններով նոյն բովանդակութեամբ դիմումագրեր էին յղուել Հռոմի Պապին, Աւստրիոյ կայսրին, Պետրոս Առաջինին, նրանց օգնութիւնը հայցելու համար:

Իւրաչէլ Օրին եւ վարդապետ Մինաս Տիգրանեանը ուղեւորուել էին Եւրոպա, ոչ մի դրական արդիւնքի չհասնելով Հայաստանի ազատագրութեան ծրագիրը մտադրուել էին առնչել Ռուսաստանի օգնութեան հետ: Քրիստոնեայ Բիւզանդացին ու Եւրոպացին անմիտ գտնուեցին չկարողանալ գնահատելու Քրիստոնեայ հայոց լեռնաշխարհին ի վերուստ պատգամած պատնէշի դերը, որոնցից առաջինը կործանեց հայոց թագաւորութիւնը եւ ինքն էլ կործանուեց այն չկարողանալ ըմբռնելու համար: Երկրորդը, յաղթական պա-

տերազմից յետոյ չիրականացրեց իրեն իսկ ընդունած որոշումը՝ հայոց լեռնաշխարհում, դաւանակից ու համացեղակից արիացի հայերի պետութիւն ստեղծելու, որը արեւելքում նորէն պիտի հանդիսանար գապիչ ու փի պատուար: Որպէս ապագայի հինգերորդ շարասիւն, իրենց պետութիւններում մահամետականներ ու թուրքեր են լցրել, որոնց ապագայ պայքարում իրենց քաղաքակրթութիւնը պիտի փլուզեն: Մի թողէք թուրքին ձեր աշխարհամասին միանայ, նա իր ցեղակի ծիներով այլակերպ է, պահպանեցէք ձեր քաղաքակրթութիւնը, մի վախենաք նրանց սպառնալիքներից, առանց ձեզ նրանք չեն կարող գոյատեւել, ինչու գինեցիք ու գինում էք նրանց, ում համար է նրա հակաջ բանակը, արմատականութիւնն է այնտեղ ուսմանում: Աւստրիա իր մայրաքաղաքի շէմին ջախջախեց նրանց բանակը, եւ հաւատացած եմ, որ նա մի անգամ էլ կը փակի նրանց մուտքը դէպի Եւրոպա: Քրիստոնեայ աշխարհի փրկութիւնը, նրանց մտքերին քաղաքակրթութեան սերմեր ցանցն է: Այդ բանական էակների մտքերը ինչու են այդքան խաւարով լցուած, այն գիտութեան լոյսով միայն կը ցրուի, որ նրանք կարողանան մտածել: Եւ հայերը իրենց շէները քիւրտի ասպատակութիւններից զերծ պահելու նպատակով, ձեռնարկել էին դպրոցներ բանալ նրանց մանչերին քաղաքակրթելու, նրանց մտքերին գիտութեան ու արուեստների լոյս ցանցելու:

Սիւնեաց Սիսական աշխարհը, Մեծ Հայքի իններորդ նահանգն է եղել, որը ընդգրկել է Գեղամա ծովի, Արփա, Որոտան, Հազարու, (այժմ նոյնանուն կամուրջ Գորիս-Ստեփանակերտ մայրուղու վրայ) Ողջի գետերի աւազանները: Պատմահայր Խորենացու վկայութեամբ, Սիւնիքի Սիսականների նախարարական տոհմը սեռել է Սիսակից, որի որդի Գեղամի անունով՝ Գեղամա ծով են կոչել իրենց լեռների ափերին իջած մի կտոր կապուտակ երկիրքը: Սիւնիքը, Մեծ Հայքի սահմանային աշխարհն է եղել, որտեղ կառուցուած էին եղել բազմաթիւ բերդ-ամրոցներ, որոնցից Քաջաթաղ (Լաչին), Հալիճոր, Կաքաւաբերդ, Բարգուշատ, Բաղաբերդ, որի հրապարակում սեղծութեանը տասը հազար ձեռագիր մատնաներից այրեցին, որոնց բոցերի սիւներից երկիրք ճախրած հայոց իմաստութեան լոյսը այլ մոլորակայինները տարել էին իրենց մոլորակներ, այնտեղ հայու իմաստութեան ոգու հուրը վառելու:

Սիւնեաց աշխարհը կառավարել էին յիշատակութեան արժանի նախարարներ, որոնցից բարձր դիրքի է հասած եղել Անդովկ իշխանը, որը իր Փառանձեմ դատերը կնութեան էր տուած եղել՝ կեդրոնամէտ իշխանութիւն ստեղծելու ձգտող առասպելական Արշակ Բ. թագաւորին: Վիճակալարոյց վասակ Սիւնին՝ Մարզպան Վիրքի ու Հայաստանի, որի գործադրերին յանձնարարուած է եղել նաեւ Կովկասեան լեռնաշղթայի դարպասների պահպանութիւնը վայրենի ցեղերի ներխուժումներից: Նրա վարած քաղաքականութիւնը դեռեւս խոր վերլուծութեան ենթակայ է, արդեօք նա ազգային-պետական շահերը չէր գերադասել հաւատքի սին շահե-

րից: Սիւնիքի վասակ իշխանիկը հիմնադրել էր Կապան-Բաղաց Սիւնեաց թագաւորութիւնը, որը գոյատեւել էր 987-1170 թուականներին, սերտ գործակցութիւն իրականացնելով Բագրատունեաց թագաւորութեան իշխանութեան հետ: Վարուժան, հեթանոս աստուածների ոգու ջահը ձեռքին ժամանել էր հայոց աշխարհ, իր ցեղին սրտի կարմիր տրոփիւնը շաղելու արմէնների հոգիներին: Արդեօք ինքն էլ չէր եղել Սիւնեաց Բակուր նահապետի այն ինճոյքին, երբ՝ «Պարնանամուտ երեկոյ մը իր պալատին մէջ մարմար, Բակուր Սիւնեաց նահապետ, շքեղ հանդէս մը կու տար»

Բակուր իշխանի եւ Հայոց Տիրան արքայի փեսայ Բագրատունի Տրդատի հետ բազմած գահին, գինու բաժակներ էր փշրել նրանց հետ, որ գինիով մկրտուի իրենց սէրը Հայոց աշխարհին: Պալատում ծիծաղներու լոյս էր պայծառ, խրախճանքի շեփոնների հետ իր հեթանոս սրտի երգերն էին հնչել: Բաժակներով գինի էին շաղել քաջերի զրահներին, որ նրանք անխոցելի դառնային: Սրահի սիւների ջահերի լոյս անձրեւում հոգիներն իրենց կեանքի խրախճանքով էին արբեցել: Բագրատունի Տրդատի հետ գինի էր ըմպել որպէս Աստղիկի սիրոյ հուր, որի համբոյններից իրենց այգիների ծառերին ծաղիկ էին պայծառ: Եւ գուսաններն էին պալատի լոյսի հրդեհում, գողթան երգերով իրենց նախնիների հեթանոս աստուածներին ոգին, հրաշածին բնութեան սքանչանքն էին փառաբանել:

Սարահարթի սել երիզի վրայով ինքնաշարժը յոգնած վազքից հնդուում էր: Աջ կողմին Բարգուշատի լեռնաշղթան է, ահուելի գանգուած, որը գնում էր Գեղամա ծովը գրկելու, որ նրա ջրերը իր ափի մէջ պահէր: Նրա երեք հազար չորս հարիւր մեթր բարձր գագաթին Արամագըն էր իջել իր Անահիտ դուստրի հետ, այդ աշխարհի վրայ մայրութիւն յորդելու: Դարաւանդ աստիճաններով սարահարթ էր իջել Չանգեղուրի լեռնաշղթան, իր ոտքերին փռել հող, որ հայերը այնտեղ ցորեն ցանէին: Արտերն էին ցորենացել, Սիսիանը, Շիրակի նման հացի ամբար է: Խանդավաղատանքով էին նայում լեռների թուխքին, բարձրացել էին երկնի կապուցը համբուրելու, գիշերները լուսնեակի անուշ դէմքը շոյելու: Լեռները մեր հայրենի ենք կոչել, հայոց լեռներին աստուածներ են իջնում իրենց

օրհնութեան լոյսը ցանելու, գուսաններն են նրանց «վեհապան» հմայքին երգեր ձօնում:

Խճուղու եզրին ցուցանակ է, Գորիսի շրջանի մուտքն է ազգաւորում: Ջախին յաղթ կանգնել է 3600 մեթր բարձրութեամբ Մեծ իշխանասարը: Հրաբուխ էր ժայթքել նրա գագաթին, Վուլկան աստուածը իր կրակալոյս պատգամն էր յղել, որ նաեւ արեւելից կողմն հայոց աշխարհին ոսկի, տիեզերական տարբեր է շաղել: Լեռներն էին բացուել, որ իրենց ոտքերը հանգէին հողին, իրար գրկած շրջան էին բռնել, հովիտներ էին բացել որ նրանց տաքուկ կողերի դարաւանդներին այգիներ արարուէին, հրճուէին այնտեղ իջած արեւի ծիծաղումով, որ հասկեր ծաղիկին ու սիրոյ գգուանքից ցորենանային, իրենց գագաթների ու լանջերի ձիւնոտ ջրերն հոսէին այնտեղ:

Խճուղու աջ կողմի դաշտում բլուրներ էին վեր խոյացել, նրանց գագաթներն էին սապատի նման ալիքուած, կարծես Աբու Լալայի ուղտերի քարաւանն էր քայլում դէպի հեռու լեռներ, Ուղտասարն է այն: Նրա լանջերից կանաչ վարսեր էին հոսում, ցորեանի արտերը շոյելու:

Գորիսի շրջան, միջնադարեան Հաբանդ, իր մեղմ կլիմայով, այգիների բարիքներով լի գետահովիտներով, հարթավայրերի արգաւանդ արտերով, մարդկանց զրաւել էին անյիշելի ժամանակներից: Շրջանը, Հայկական Բարձրավանդակի արեւելեան կողմ աշխարհի, Սիւնիքի հարաւային թեւն է: Մարզպանական ու արաբական շրջանին անդուլ պայքարով պահպանել է ազգային մշակոյցը, որի ընթացքում կառուցել Բղենու ու Շնհերի վանքերը եւ հուշակաւոր Տաթեւի համալսարանը:

Սիւնեաց Օրբելեան ու Պոռոջեան իշխանները, Ջաքարեանների օգնութեամբ շրջանը ազատագրել էին սելճուքներից եւ այնտեղ հաստատել իրենց իշխանութիւնը: Մոնկոլ, թաթար վաչկատուն հորդաների դէմ մղուած երկարատեւ պաշտպանական կռիւների ընթացքում ստիպուած էին եղել ապաստանելու լեռների դժուարամատչելի բարձունքներին:

Սարահարթը իջնում էր դէպի լեռների ստորոտին բացուած հովիտ: Այն գրկել էր անտառակը, կանաչ գոտի կապելով նրա լանջին: Կանաչ կամարակապ խճուղին ձեղքում էր անտառակը, որ Գորիս մտնէր:

ԿՐԹԱԹՈՇԱԿԻ ՅԱՏԿԱՑՈՒՄ

Վերջին տարիներուն Հաննոյ Հայրենակցական Միութեան Վարչութիւնը աւելիով աշխուժացուցած է իր ազգային եւ հայրենակցական գործունէութիւնը: Ինչպէս նախանցեալ տարիներուն, Վարչութիւնս 2007 տարեշրջանի համար եւս թոշակներ պիտի յատկացնէ Հաննրցի համալսարանական յոռաջադէմ ուսանողներու: Հետաքրքրուողները կրնան դիմել հետեւեալ հասցէին, ստանալու համար իրենց դիմումագիրները մինչեւ Յուլիս 31, 2007:

Compatriotic Union of Hadjin
3834 Mayfair Dr.
Pasadena, CA 91107-2216

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ■ ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION

Բեղմնաւոր Անցեալ, Լուսաշող Ապագայ:
Proud Past, Exciting Future.

Affiliated with AGBU Manoogian-Demirdjian School

THE QUALITY AND SAFE ALTERNATIVE
FOR YOUR CHILD'S HIGH SCHOOL EDUCATION

Registration in Progress 2007-2008 Academic Year Grades 9-12

*Experienced & Caring Faculty
College Preparatory Programs*

AGBU HIGH SCHOOL - PASADENA

2495 E. MOUNTAIN STREET, PASADENA, CA 91104

(CORNER OF ALTADENA DRIVE AND MOUNTAIN STREET)

*For more information, campus tour
and a meeting with the Principal,
please call 626-794-0363.*

DINNER DANCE AND AWARDS CEREMONY

Organized By

AGBU PASADENA GLENDALE CHAPTER
SPORTS COMMITTEE

SATURDAY, JUNE 2, 2007 - 8:00 PM

AGBU ALEX MANOOGIAN CENTER
2495 E. Mountain Street
Pasadena, CA 91104

Entertainment

SOGHOMONIAN BAND

Featuring

TAVIT SAMUELIAN

Awards presented to

1st, 2nd, 3rd Place Winners

**Funds Raised Will Benefit
Pasadena Glendale Chapter's
Athletic Programs**

Donation: \$50

Athletes and Children under 12: Free

*For tickets please call
the AGBU offices at (626) 794-7942*

AGBU GLENDALE / PASADENA CHAPTER

Y O G A Y O G A Y O G A Y O G A Y O G A Y O G A

COME JOIN US IN A FUN CLASS GUARANTEED TO CHALLENGE YOUR MIND AND BODY!

Mariette is a certified hatha flow yoga instructor and a registered nurse who teaches yoga in the community and to healthcare professionals.

Yoga is a holistic practice which utilizes your body's own energy powerhouse to optimize wellness in the body and mind.

Yoga is neither a religion nor simply a "workout".

LIMITED SPACES

For Information of reservations please call A.G.B.U. office (626) 794-7942

AGBU CENTENNIAL SPONSORS

6131 E. Telegraph Rd. • Commerce, CA 90040 • 323.721.2100 • 714.879.2100 • commercescasino.com

CROWNE PLAZA
HOTELS & RESORTS